

ELFELT FOT.

FOTOTYPI PACT & CRONES EFTF.

A. M. Christensen.

II.

Arthur Christensen.

9. Januar 1875—31. Marts 1945.

Af **K. Barr.**

Tale i Videnskabernes Selskabs Møde den 2. November 1945. Med en Fortegnelse over trykte Arbejder af Arthur Christensen.

Ved Professor Dr. phil. Arthur Christensens Død har et langt og usædvanlig virksomt Liv fundet sin Afslutning. Hans Interesser spændte meget vidt. Inden for hans specielle Felt, den iranske Filologi, er der næppe noget Omraade, hvor hans Forskning ikke har sat sig Spor. Men ogsaa uden for denne meget omfattende Disciplin, der har Berøringer til saa mange Sider, fik han med sin enestaaende Arbejdsevne, sin Myreflid og Oplagthed Lykke til at virke. Den danske og internationale Folkemindvidenskab har han beriget med skarpsindige Detailundersøgelser og med værdifulde Udgaver og Oversættelser, og endelig har hans omfattende politiske og kulturkritiske Forfatterskab virket som et Ferment i vort Aandsliv, som vi maa være taknemmelige for. Med dette Selskab knyttede han Forbindelsen, længe før han i 1918 blev valgt til Medlem. I Selskabets Skrifter udkom 1907 »L'empire des Sassanides«, som lagde Grunden til hans internationale Anseelse, og siden hen er en lang Række af hans Arbejder blevet offentliggjort i Selskabets Historisk-filologiske Meddelelser. Han hørte til dets flittigste Medlemmer og forsømte næppe uden tvingende Grund noget Møde her.

Arthur Emanuel Christensen blev født i København d. 9. Januar 1875 som Søn af daværende Postfuldmægtig, senere Postkontrollør, Vilhelm Christensen og Hustru Dorthea Kjerstine C. f. Marcussen. Faderen var, efter hvad der berettes, en saare elskværdig og meget pligtopfyldende Mand; men det var Moderen, en naturligt begavet, livfuld og meget energisk Kvinde, som prægede Hjemmet. Paa hans aandelige Udvikling har

Hjemmet næppe øvet nogen afgørende Indflydelse. Han var sine Forældres eneste Barn, men Enebarnstilværelsen har sikkert ikke trykket ham. Den videbegærlige Dreng fandt snart frem til Bøgerne, og han vedblev til sine Dages Ende at være en lidenskabelig Læser. Det fortælles, at han ikke var langt fra at finde det lidt egoistisk af Forældrene, naar de om Søndagen nødte ham til at gaa Tur med sig paa Langelinie og derved rev ham bort fra de kære Bøger. Det stille Liv i Barndomshjemmet i Selskab med Bøgerne har nok bidraget sit til at give ham Smag for det *vita comtemplativa*, som var den egentlige Grobund for hele hans senere rastløse Virksomhedstrang. Hans Interesser tog tidlig en bestemt Retning. I en Skolestil fra 13-Aarsalderen erklærer han uden Vaklen, at han vil være Filolog, og at det er hans Lyst »at studere fremmede Sprog, især slaviske og østerlandske, samt Folkeslagenes Kultur og øvrige Forhold«, og han drømmer allerede om Rejser til Orientens Lande. Selv har han ved flere Lejligheder fremhævet, at hans senere Forskergerning var blevet afgørende bestemt ved de stærke Indtryk, han som Barn havde faaet ved den stadige Læsning af Tusind og Een Nat. Herved vakttes hans Interesse ikke blot for Orientens brogede Kulturverden, men ogsaa for den folkelige Fortællekunst. Der er her en romantisk Islæt som hos vel de fleste betydelige Orientalister, men hos Christensen blev den rationalistiske Side af hans Natur meget snart den dominerende. Ellers samlede Drengenaarenes Læsning sig hovedsagelig om den franske Klassicisme og Oplysningslitteraturen og det attende Aarhundredes Historie i Almindelighed. I økonomisk Henseende var Hjemmet vel jævnt solidt; men Forholdene for en Postembedsmand var naturligvis ikke bedre, end at der ved Valg af Uddannelse maatte tages praktiske Hensyn. Man var i Hjemmet ikke i Tvivl om hans sjældne Evner, men nogen egentlig Forstaaelse af disse Evners særlige Beskaffenhed havde man ikke. Faderen ønskede, at han skulde blive Jurist, men en af Faderens Overordnede, som havde set, hvad der stod paa Spil, gjorde ham begribeligt, at Sønnen burde have Lov til at følge sin egen Lyst. Efter at han i 1893 var blevet Student fra Nørrebros Latin- og Realskole, begyndte han da at studere til Skoleembedseksamen med Fransk som Hovedfag, Historie og Latin som Bifag. Gennem alle Studieaarene bidrog han til sit Underhold hjemme med, hvad han tjente ved Privatundervisning. Den Sparsommelighed, han

fra sit Hjem var vant til, prægede ham Livet igennem, og det stod ham allerede i den tidligste Ungdom klart, at den aandelige Uafhængighed er betinget af den økonomiske.

Ved Siden af Eksamensfagene dyrkede han med Iver de orientalske Sprog, læste Arabisk og Persisk hos van Mehren, Sanskrit hos Fausbøll, Avesta hos Edvard Lehmann, Tyrkisk, senere ogsaa Arabisk, hos Johannes Østrup. Af Universitetslærerne var Østrup sikkert den, der fik størst Betydning for hans Udvikling som Orientalist og den, som han følte sig nærmest knyttet til. Østrup var baade en inspirerende Lærer og en original Personlighed og havde paa sine Rejser i Ægypten og Syrien erhvervet sig en sjælden Fortrolighed med Orientens Liv og Tænkemaade. Med ham kunde Christensen dele sine Interesser for Tusind og Een Nat og for moderne Historie og Verdenspolitik. Imidlertid havde Christensens Interesse efterhaanden samlet sig om iransk Sprog og Kultur. I dette vigtige Fag var der, til Trods for at den iranistiske Videnskab gennem Rasks og Westergaard's banebrydende Arbejder havde modtaget saa værdifulde Impulser fra dansk Videnskab, den Gang ikke nogen fast Undervisning ved Universitetet. Nypersisk var i Undervisningen kun et Appendiks til Arabisk, og over Avestisk læstes der kun i Ny og Næ. Pehlevi havde der aldrig været holdt Øvelser over. Den der vilde uddanne sig til Iranist, maatte altsaa i det væsentligste tage fat paa egen Haand. Christensen havde imidlertid ikke Brug for nogen Stimulus udefra. Allerede før sin Embedseksamen kunde han træde frem med en Afhandling om »Rustem, den persiske Nationalhelt« (1898) og med et lille selvstændigt Skrift »Fortællinger og Fabler af persiske Rammeverker« (1899), der begge vidner om en betydelig Indsigt i den klassiske persiske Litteratur. Det var især Litteraturstudiet paa bred kulturhistorisk Basis, der optog ham i Aarene umiddelbart før og efter Embedseksamen, og han offentliggjorde i disse Aar flere mindre Afhandlinger med Emner hentet baade fra persisk Litteratur og fra Oplysningstidens Frankrig. Kort før han i Januar 1900 gik op til Embedseksamen, vandt han en af det franske Undervisningsministerium udsat Pris for et Arbejde om Charles Baudelaire, og efter Eksamen begyndte han straks at samle Stof til sin Disputats om den persiske Digter 'Omar Khayyām. Kommunitetets Rejsestipendium satte ham i Stand til at drive Haandskriftstudier

i London og Paris, og et nyt Stipendium gjorde det muligt at fortsætte Rejsen til Spanien, hvor han første Gang stod Ansigt til Ansigt med den mauriske Kulturs Mindesmærker. En anden Rejse førte ham i 1902 til Berlin for at studere ved Seminar für Orientalische Sprachen. Her traf han sammen med den højtbegavede, men ogsaa højt ejendommelige tyske Iranist F. C. Andreas, der senere paa Wellhausens Foranledning blev Professor i Göttingen. Det blev til et varigt Venskab, som først blev afbrudt ved Andreas' Død i 1930. Andreas var uden Tvivl sin Tids mest alsidige Iranist. Han kendte Persien fra et aarelangt Ophold i Landet og havde færdedes baade ved Hove og blandt den jævne Bondebefolkning i Landsbyerne, hvor han havde foretaget omfattende etnologiske og dialektologiske Sonderinger. Og han beredte gerne og yderst livfuldt om sine Æventyr i det dengang ganske middelalderlige Land. Men han satte nodig Pen til Papiret; vilde man nyde godt af hans rige Viden, maatte man opsøge ham selv. Egentlige Forelæsninger og Øvelser holdt han næppe, men enhver som søgte ham, blev med den mest vindende Elskværdighed inviteret til at tage Del i de Undersøgelser, der for Tiden optog ham, og Arthur Christensen mindedes altid med Glæde og Taknemmelighed de indholdsrige Arbejdsnætter, han havde tilbragt sammen med Andreas først i Berlin og senere i Göttingen. I Berliner-aarene begyndte Andreas at udforme sine originale Ideer om de middel- og oldiranske Dialekters indbyrdes Forhold og om Avestatolkningens Problemer, og det er ganske sikkert, at han ved alt det nye og overraskende, han havde at meddele, og ved sin impulsive Personlighed og divinatoriske Begavelse har virket forfriskende og befrugtende paa den langt mere forsigtige og kritisk prøvende anlagte danske Forsker. Christensen er da ogsaa i sin egen Produktion flere Gange kommet tilbage til Tanker, som Andreas havde nøjedes med at fremsætte paa sin charmerende apodiktiske Façon, og har givet dem den Udformning og videnskabelige Begrundelse, som Andreas ikke altid havde Taalmodighed til.

Efter Hjemkomsten fra Berlin fuldførte Christensen sin Disputats »Omar Khajjâms Rubâijât, en litterærhistorisk Undersøgelse«, som han forsvarede d. 4. Juni 1903. Indtil han i 1919 fik Ansættelse ved Universitetet, ernærede han sig ved Sprogundervisning — en Tid i Samarbejde med Studiekammeraten, Anglisten Alf Brahde og Filosofen Aage Werner — og ved journalistisk Virk-

somhed. Fra 1907—18 var han udenrigspolitisk Medarbejder ved »Berlingske Tidende«. Samtidig holdt han som Privatdocent Forelæsninger og Øvelser over iransk Filologi ved Universitetet, men først i 1917 syntes der at aabne sig en Mulighed for fast Ansættelse, idet det filosofiske Fakultet efter Axel Ollriks Død i Februar 1917 søgte at faa oprettet en Lærestol i almindelig Folkemindevidenskab og iransk Filologi for ham. Det lykkedes ikke at vinde Bevillingsmyndighederne for denne Tanke, og det skal man næppe beklage altfor stærkt. Christensen syslede med Folklore con amore, men en Pligt til at undervise i dette Fag, vilde have røvet uforholdsmæssig megen Tid fra hans iranistiske Studier. Dertil kommer, at Christensen som Folklorist var udpræget Teoretiker og efter hele sit Naturel ikke kunde have den Samføling med det folkelige Liv, som udmærkede Mænd som H. F. Feilberg og Axel Ollrik. Og trods megen pædagogisk Virksomhed, som han altid varetog med den ham egne Pligtfølelse, brød han sig i Grunden ikke om at undervise, i hvert Fald ikke i større Auditorier. Han virkede afgjort stærkest ved det skrevne Ord og ved Øvelser for ganske faa virkelig interesserede. Efter gentagne Andragender fra Fakultetet lykkedes det omsider at faa oprettet en selvstændig Lærestol i iransk Filologi, og d. 1. April 1919 udnævntes han til Professor extraordinarius i dette Fag. I 1916 havde han indgaaet Ægteskab med Kirsten Grymer, med hvem han levede et stille og hyggeligt Hjemmeliv lige til sin Død.

I Disputatsen om 'Omar Khajjāms Rubāiyāt har Christensen leveret en paa omfattende Kildestudier hvilende kritisk Gennemgang af Digterens biografiske Data og underkastet Ægthedsspørgsmaalet en kritisk Prøvelse. Vanskeligheden ved det sidste Spørgsmaal ligger i, at det ældste den Gang kendte Haandskrift af Epigrammerne først er skrevet halvfjerde Hundrede Aar efter Digterens Død, og medens dette Haandskrift kun indeholder 158 Digte, indeholder de yngre Haandskrifter mellem 700 og 800. Man maa derfor regne med, at der har fundet en stadig Tilvækst af Digte Sted. En Del har da ogsaa efterhaanden afsløret sig som »Vandredigte«, Digte forfattede af andre, kendte Digtere, som paa Grund af Slægtskab i Stil og Indhold med Tiden er blevet indlemmet i 'Omar-Samlingen. Det viste sig nu, at det ikke var muligt at finde sikre Kriterier paa, hvad der var af 'Omar og

hvad der eventuelt skyldtes andre Digtere i den Samling, der blev tilbage, naar de notoriske Vandredigte var skilt ud. Da det dermed viste sig uigennemførligt at gribe 'Omars egen Digterindividualitet, har Christensen lagt Hovedvægten paa at karakterisere Rubā'ī-Digtningen som litterær Genre og som Udtryk for et meget væsentligt Træk i den persiske Folkekarakter, den labile Sindstilstand, som uden Formidling kan svinge fra Verdensflugt og fuldstændig Selvopgivelse over til den krasseste Livsnydelse. Undersøgelsen er gennemført med indtrængende psykologisk Forstaaelse og beherskes af Christensens aldrig svigtende Virkelighedssans. Bogen vandt straks ved sin Fremkomst almindelig Anerkendelse og udkom det følgende Aar (1904) i en ny Bearbejdelse paa Fransk. Christensen slog sig ikke selv til Taals med de engang vundne Resultater, men fortsatte sine Undersøgelser og kunde i 1927 fremlægge en ny Undersøgelse af Ægthedsspørgsmaalet i Bogen »Critical Studies in the Rubā'iyát of 'Umar-i-Khayyám«. Han havde gjort den Iagttagelse, at de ældste Haandskrifter efter den Maade, paa hvilken Digtene er ordnet i dem, lader sig fordele paa flere indbyrdes uafhængige Grupper, og ved at fastslaa, i hvilket Omfang de enkelte Rubā'ī repræsenteres i flere Grupper, viste det sig muligt at udskille en Bestand paa 121 Digte, som maa have staaet i Archetypen, og som derfor fremfor andre maa have Chancen for at være ægte. Dette Udvalg, som var foretaget uden nogensomhelst Hensyntagen til Digtens Indhold og Form, gav nu ogsaa et ganske anderledes sammenhængende Indtryk af en enkelt Digterpersonligheds Syn end de store Samlinger. Et andet betydningsfuldt Resultat af denne fornyede Undersøgelse er det, at Tekstkritiken, som tidligere maatte drives rent eklektisk, ved Adskillelsen af de enkelte Overleveringslinier har vundet meget i Sikkerhed.

Linien fra Disputatsen fortsattes med en Række populære Skildringer af forskellige Sider af den islamiske Orients Kulturliv, heriblandt »Muhammedanske Digtere og Tænkere« (1906), en ypperlig Fremstilling af Hovedlinier i islamisk Aandsliv, som skildres gennem typiske Repræsentanter som Abu'l-'Alā al-Ma'arrī, Avicenna, Nāṣir i Khusrau, Sa'dī og andre. Men jævnsides med disse Arbejder havde Christensen forberedt de Studier over Irans Middelalder, som nu mere og mere kom til at danne Midtpunktet for hans Interesser. Grundlaget var her skabt af den

store tyske Orientalist Theodor Nöldeke i hans Oversættelse og Kommentar til de Afsnit af den arabiske Historiker Ṭabarīs Kronik, som behandler Sasanidetiden. Vi er nemlig ved Studiet af Sasanidetidens Historie næsten helt og holdent henvist til at benytte os af fremmede Kilder. Af hele den Litteratur paa Pehlevi, der har eksisteret paa Sasanidetiden, er intet Værk overleveret til os i dets oprindelige Skikkelse, og de faa Pehleviskrifter af historisk Indhold, som er bevaret, er folkelige Underholdningsbøger, historiske Romaner, hvoraf den vigtigste, *Kārnāmak i Artaxšīr i Pāpakān*, handler om Sasanidedynastiets Grundlægger. Den historiske Tradition er her fuldstændig overgroet af Sagn. Men nu har Nöldeke i det omtalte Værk vist, at de arabiske og persiske Historikere i deres Beretninger om Sasanidetiden bygger paa den tabte historiske Pehvelilitteratur, samt paa en Række Folkebøger af lignende Beskaffenhed som *Kārnāmak*. Denne Litteratur er tidlig blevet oversat til Arabisk, og vi finder ogsaa Reflekser af den hos armeniske og syriske Forfattere. Hovedkilden for de senere Kompilatorer og for Firdausis nationale Epos *Šāh-nāme*, Kongebogen, var den sasanidiske Hofkronike, *X^uatāi-nāmak* »Herskerbogen«, og at genvinde Indholdet og, om muligt, ogsaa Ordlyden af denne og af de andre tabte Pehleviskrifter stod nu som en absolut nødvendig Forudsætning for en kritisk Behandling af Overleveringen om Sasanidetiden. Nöldeke havde gjort Begyndelsen med en grundig Undersøgelse af en af Folkebøgerne, den historiske Roman om Usurpatoren Bahrām Čōbēn, af hvilken Araberne og Firdausi har bevaret store sammenhængende Stykker i forskellige Redaktioner. Med Udgangspunkt i Nöldekes Undersøgelser, som uddybes og præciseres ved en Betragtning af, hvorledes de forskellige Bearbejdere gaar frem ved Benyttelsen af kendte Pehlevibøger som *Kārnāmak*, søgte Christensen nu i sit i 1907 udkomne Skrift »Romanen om Bahrām Tchôbîn« at rekonstruere Handlingsforløbet og i et vist Omfang ogsaa Ordlyden i den tabte Pehlevioriginal. Denne Rekonstruktion giver et højst interessant Indblik i det feudale Ridderliv i Persiens Middelalder, som det formede sig umiddelbart før Sasaniderigets Undergang og Opgaaen i det islamiske Verdensrige. Paa en helt selvstændig Gennemarbejdelse af hele Overleveringen, baade den østerlandske og den vesterlandske, hviler den i samme Aar udsendte omfattende Fremstilling af Sasaniderigets sociale Struktur

og Administration »L'empire des Sassanides, le peuple, l'état, la cour«, som for en hel Generation har været den solide Grundvold for al videre Beskæftigelse med Sasanidetidens Problemer. Gennem en minutøs Sammenligning af de enkelte arabiske og persiske Beretninger har Christensen senere ved Arbejdet med en bestemt afgrænset Del af Overleveringen, nemlig den, der vedrører Kong Kavāt d. I's Regeringstid (488—531) og hans Forhold til den kommunistiske Reformator Mazdak, paavist de forskellige Overleveringslinier, der fra *X^uatāi-nāmak* fører ned til de islamiske Kompilatorer (»Le règne du roi Kawādh I et le communisme mazdakite« 1925). I »Les Kayanides« fra 1932 udvides Undersøgelsen til Beretningerne om de ældste, legendariske Tidsrum af den iranske Historie. Ved en Jævnførelse af den avestiske og den specifikt zoroastriske Tradition i Pehlevilitteraturen med den af de arabisk-persiske Kompilatorer optagne Sasanidetradiation lykkes det her at adskille to store, hver for sig selvstændige Traditionsmasser. Medens vi i den arabisk-persiske Litteratur, forsaavidt den bygger paa *X^uatāi-nāmak* og paa Romanlitteraturen, har en national Linie, der gaar lige fra Urhistorien og Menneskehedens Oprindelse ned til Sasanidekongen Khusrau d. II's Tid (590—628), saa repræsenterer den paa Avesta byggede teologiske Pehlevilitteratur i det hele og store en religiøs, præstelig Tradition, i hvilken kosmogoniske og eskatologiske Forestillinger dominerer. I den nationale Tradition, hvis Bærere var den feudale Adel, træder disse Forestillinger i Baggrunden eller afklædes deres oprindelige religiøse Betydning. Sagnstof, som var populært i adelige Kredse, indarbejdes, Mytestoffet rationaliseres, og de rent menneskelige Træk trænger sig frem i Beretningerne, der ligesom hos Germanerne faar Karakter af Heltedagn. Den Tvedeling af Kilderne, som Christensen her er naaet frem til, har vist sig at være af fundamental Betydning for en rigtigere Vurdering af den iranske Historiekonstruktion.

Det var Arthur Christensens Hensigt at give en fuldstændig Fremstilling af den iranske Sagnhistorie og at belyse Sagnenes Oprindelse og deres Omdannelse under de forskellige Tidsaldres skiftende religiøse, politiske, sociale og litterære Vilkaar. Inden for denne store Plan lykkedes det ham i det store Arbejde »Le premier homme et le premier roi dans l'histoire légendaire des Iraniens« I—II (1917—34) at behandle Storstedelen af det

Legendestof, som vedrører Urmenneske- og Urkongeforestillingerne. Et Supplement hertil er Afhandlingen om den særlige indo-iranske Urmennesketype *Manu* i Festskriftet til F. C. Andreas (1916). En Oversigt over alt, hvad vi ved om den ældre episke Digting hos Iranerne har han i 1935 givet i sit Universitetsfestskrift »Heltedigting og Fortællingslitteratur hos Iranerne«, som Aaret efter i noget modificeret Skikkelse ogsaa kom i en fransk Udgave (»Les gestes des rois dans les traditions de l'Iran antique«). Ved Siden af det Udbytte, disse Arbejder giver for den specielle indo-iranske Sagn- og Religionsforskning, er de overordentlig lærerige for den almindelige Sagnvidenskab. De iranske Sagn kan nemlig følges gennem meget lange Tidsrum, lige fra de ældste Avestatekster og op til moderne iransk Folketradition; og enkelte Sagnkredse lader sig endda ved Hjælp af den indiske Litteratur eftervise som fælles indo-iranske i deres Oprindelse. Studiet af den iranske Sagnoverlevering egner sig derfor i fremragende Grad til at kaste Lys over de Love, der gælder for Sagndannelse og den folkelige Overleverings Psykologi. I Udforskningen af denne Lovmæssighed mødes Arthur Christensen her og i sine rent folkløristiske Arbejder med Axel Orluks og C. W. v. Sydows Bestræbelser for at skabe et teoretisk og praktisk Grundlag for en virkelig videnskabelig Sagnforskning.

I 1927 maatte »L'empire des Sassanides«, som længe havde været udsolgt, genoptrykkes. Men paa det Tidspunkt var Christensen allerede i Gang med at planlægge en udtømmende Fremstilling af Sasanidetiden, der skulde omfatte baade den politiske Historie og alle Sider af den sasanidiske Kultur, Religion, Retsvæsen, Kunst og Videnskab. Bogen udkom 1935 under Titlen »L'Iran sous les Sassanides«. Den udfyldte et virkeligt Savn og blev hurtig udsolgt. Allerede i 1944 kunde den udkomme i en ny og forøget Udgave. Dette Christensens magnum opus vil sikkert for lange Tider være det internationale Standardværk over en Kultur, som gennem den Paavirkning, den har øvet baade paa den islamiske Verden og paa Byzans, har faaet Betydning ogsaa for Europas Kultur. Her bør det ogsaa nævnes, at Christensen blev opfordret til at skrive Afsnittet om den oldiranske Kultur i »Handbuch der Altertumswissenschaft« (»Die Iranier« 1933) samt Afsnittet om Sasanidetiden i »The Cambridge Ancient History« Vol. XII (1939).

Ogsaa i Avestaforskningen, som længe havde staaet i Stampe, har Arthur Christensen bragt nyt Liv. I en lille Afhandling »Quelques notices sur les plus anciennes périodes du Zoroastrisme« (1926) underkastede han Spørgsmaalene om Zarathustras Hjemstavn og Levetid en fornyet Undersøgelse og kom til det Resultat, at Skuepladsen for Profetens Optræden maa søges i Østiran, og at den af Zarathustra reformerede Ahura Mazdā-Religion maa være kommet til Vestiran med den første store Bølge af iranske Stammer, der senest i første Halvdel af 9. Aarh. f. Kr. satte sig i Bevægelse mod Vest. Zarathustras Levetid kunde derfor ikke ansættes senere end til ca. 1000 f. Kr. Men efter at E. Benveniste havde gjort det mere end sandsynligt, at de første Akhaemenider endnu ikke var Zoroastriere, har Christensen i senere Arbejder modificeret sit Standpunkt med Hensyn til Zarathustras Tidsalder og indrømmet, at man godt kan sætte ham senere. I sine »Études sur le zoroastrisme de la Perse antique« (1928) og i »Les Kayanides« (1932) har han vist, at de ældste Bestanddele af de store Offerhymner, de saakaldte *Yast'*er baade efter deres Indhold og deres Form maa være ældre end Zarathustras Reform. De Guddomme, som fejres i disse Hymner, er nemlig for en Del de samme, som dem, Zarathustra vendte sig polemisk imod, og som derfor blev dæmoniserede. Visse Dele af det, man kalder »den yngre Avesta«, maa dermed være ældre end Gāthādigtingen. Ved denne nyvundne Indsigt i de gamle Teksters relative Kronologi har Christensen aabnet helt nye Perspektiver for den religionshistoriske Forstaaelse af Zarathustras Reformværk. Til Spørgsmaalet om Zarathustras Levetid og den zoroastriske Religions ældre Historie vendte Christensen tilbage i det sidste Arbejde, han fik udgivet her i Selskabet: »Le premier chapitre du Vendidad et l'histoire primitive des tribus iraniennes« (1943). Af den sene Redaktion, hvori det første Kapitel af Vendidad nu foreligger, har han udskilt en langt ældre metrisk Tekst, som skildrer de østiranske Stammers Landnam. Denne gamle Tekst har det mediske Præsteskab senere omformet til et Aperçu over den zoroastriske Missions Triumftog. Hvis hans skarpsindige Analyse af denne Tekst er rigtig, har han foruden at skaffe os nyt historisk Materiale til Belysning af Begivenheder, der hidtil for os har afspillet sig i et historisk Vakuum, leveret et værdifuldt indirekte Bevis for, at *Persis*, Akhaemeniderigets Centrum, endnu ikke var

zarathustrisk i 5. Aarh. f. K. Persis nævnes nemlig ikke blandt de særlig velsignede zarathustriske Egne, som denne Tekst opregner. For Avestateksternes Kronologi frembyder Undersøgelsen endvidere det vigtige Resultat, at de mediske Mageres Omvendelse til Zoroastrismen maa have fundet Sted langt tidligere end almindelig antaget, da vi efter Christensens Undersøgelser allerede i 5. Aarh. f. Kr. kan konstatere deres Virksomhed ved Omredigeringen af gamle østiranske Avestatekster. Da den Synkretisme mellem reformert Zarathustrisme og gammelarisk Religion, som vi finder i den »mediske« Avestaredaktion, maa være Resultatet af adskillige Aarhundreders religiøse Brydninger, bliver det ogsaa nødvendigt at rykke Zarathustras Levetid betydelig længere tilbage end til Tiden omkring 600—650 f. Kr., som Christensen ud fra en anden Argumentation var naaet til som en sandsynlig Ansættelse i »Les Kayanides«.

Christensen havde tre Gange Lejlighed til i længere Tid at opholde sig i Persien. Om den første Rejse, fra Februar til August 1914, har han berettet i en Rejsebog »Hinsides det kaspiske Hav« (1918), der giver et levende Billede af Landet, som endnu paa den Tid i det væsentlige var uberørt af Europæiseringens for Orienten saare tvivlsomme Gøder. Paa en spændende Karavane-rejse fra Teheran til Distriktshovedstaden Semnān fik han rig Lejlighed til at studere Livet paa Vejene og i Karavanserajerne, og i Teheran fik han et Førstehaandsindtryk af alle de baade inden- og udenrigspolitiske Vanskeligheder, Tilhængerne af Gennemførelsen af konstitutionelle Statsformer havde at kæmpe med i Aarene før den første Verdenskrig. Et særligt Kapitel i Bogen er viet den interessante religiøse Reformbevægelse Bābī-Behā'ismen, som har spillet en betydelig Rolle i Persien som Bærer af de liberale Ideer. De nye Tilstande, der var indtraadt under *Rezā Šāh Pahlavī* Regime (1926—1941), stiftede Christensen Bekendtskab med under sine senere Rejser (i 1929 og 1934), og i »Det gamle og det nye Persien« (1930) og »Kulturskitser fra Iran« (1937) har han givet meget entusiastiske Skildringer af Shahens tekniske og sociale Reformbestræbelser. Entusiasmen maa nu, hvor man ser det i Forvejen fattige Land fuldstændig udmattet som Følge af Shahens haardhændede Teknificeringsmetoder, betegnes som noget overdreven. Nationens Resourcer slog ikke til, og Folket var slet ikke aandeligt rustet til saa voldsom en

Overgang fra middelalderlig orientalsk Stat til moderne teknokratisk Samfund. Men Christensens Holdning dikteredes utvivlsomt af hans varme Sympati for den iranske Nation og af Beundring for, at det, hovedsagelig dog paa Grund af Ruslands daværende Svækkelse, for en Tid var lykkedes Režā Šāh at befri Landet for de rivaliserende Stormagters militære og økonomiske Tryk.

Det videnskabelige Udbytte af disse Rejser var foruden en Samling »Contes persans en langue populaire« (1918) nøjagtige Optegnelser over hidtil helt ukendte eller meget utilstrækkelig kendte nordvestiranske Dialekter. I 1915 udgav han »Le dialecte de Sāmnān«, i 1930 »Contributions à la dialectologie iranienne«, der bringer den grammatiske Bearbejdelse af hans Materialer til *Gilākī*, *Fārizāndī*, *Yaranī* og *Natanzī* samt nogle Tekster i Teherans Vulgærprog, og 1935 kom en anden Del af »Contributions«, hvor han paany vendte tilbage til Semnāndistriktet og beskriver Dialekterne i Landsbyerne *Surkhe*, *Lāsgerd*, *Sāngesār* og *Šāmerzād*. Desuden har Christensen i Samarbejde med den danske Rejsende Åge Meyer Benedictsens bearbejdet og udgivet de af denne i 1901 i Persisk Kurdistan optegnede Awromānī- og Pāwāi-Tekster (1921), og i 1939 udgav han i Samarbejde med andre Iranister »Iranische Dialektaufzeichnungen aus dem Nachlass von F. C. Andreas«, hvor han selv overtog Behandlingen af *Sīwāndī*, *Yāzdī* og *Sōī*. Endelig har han med Bistand af ossetiske Krigsfanger, der under forrige Verdenskrig var strandet i Danmark, tilvejebragt en værdifuld Samling ossetiske Tekster (»Textes ossètes« 1921). I den moderne iranske Dialektologi var Christensen blevet indviet af Andreas, og baade hos Andreas og hos Christensen var Interessen for Dialekterne ikke sprogvidenskabelig, men historisk-etnologisk betonet. Bagved laa Forventningen om gennem Iagttagelser af de nutidige Dialektforhold at naa til en klarere Opfattelse af de etnologiske Forhold i den iranske Oldtid og især af Forholdet mellem »Medisk« (og senere Parthisk) og Persisk og af det gamle nordvestiranske Indslag i det persiske Rigssprog, som Andreas havde konstateret baade i Akhaemenideindskrifternes og i Sasanidetidens persiske Skriftsprog. Christensen har selv været meget tilbageholdende i Diskussionen om disse særdeles indviklede Problemer, som har været paa Dagsordenen i den sidste Menneskealder. Han var lidet tilbøjelig til at inklade sig i Debatter om rent lingvistiske Spørgs-

maal, og han følte sig heller ikke som Sprogforsker af Faget. Men det af ham offentliggjorte Tekstmateriale, som er optegnet uden unødvendige fonetiske Finesser, men med en umiddelbar Fornemmelse af det væsentlige i Dialekternes Lydsystem, og de klare grammatiske Beskrivelser, han har givet af Dialekterne, betegner en meget værdifuld Berigelse af vort Kendskab til de nordvest-iranske Dialektforhold.

I Arthur Christensens videnskabelige Arbejde indtager Beskæftigelsen med Sagnhistorie og med Æventyrmotivers Udformning og Udbredelse en betydelig Plads, og hans Interesse for de Problemer, den folkelige Tradition og Samspeilet mellem det jævne Folks primitive Forestillinger og de herskende Klassers mere differentierede og kunstnerisk udformede Sagnoverlevering frembyder, var, som allerede omtalt, af gammel Dato. Han havde en overordentlig omfattende Belæsthed i Alverdens Sagn- og Æventyrlitteratur, og denne hans Lærdom i Forbindelse med en højt udviklet Sporsans og med hans skarpsindige, men altid nøgterne Kombinationsevne satte ham i Stand til at løse adskillige omstridte Spørgsmaal inden for Æventyr- og Sagnforskningen. Af de mange mindre folkloristiske Arbejder, han har offentliggjort (især i »Acta Orientalia« og i »Danske Studier«), skal her blot nævnes den vigtige Afhandling om »Trebrødre- og Tobrødre-Stamsagn« (1916), der giver en ganske enkel og naturlig psykologisk Forklaring paa de hos næsten alle Jordens Folk optrædende nationale Stamfædresagn, samt »Motif et thème« (FF Communications 1925), et sindrigt Forslag til en Klassifikation af de næsten uoverskuelige Masser af Æventyr og Fabler. I et af sine senere Arbejder »Essai sur la démonologie iranienne« (1941) har han søgt at afdække den primitive iranske Folketro, som under den officielle Zoroastrisme og Islam har holdt sig levende helt op til Nutiden. En Artikel om evropæisk Folkemindevidenskab, som han i 1922 skrev i det i Berlin udkommende persiske Tidsskrift »*Īrānšahr*«, for at vække Iranernes Interesse for deres egen folkelige Æventyrskat, resulterede i en haandskreven Samling af tolv persiske Æventyr, som en persisk Dame, Fru Munšizādah, havde hørt fortælle i sin Barndom. Ti af disse Æventyr har Christensen meddelt i Oversættelse i sin Bog »*Märchen aus Iran*« (1939), men en paatænkt kommenteret Udgave af den persiske Tekst naaede han ikke at besørge. For

dansk Folkemindevidenskab har han gjort en meget betydelig Indsats baade ved sin praktiske Virksomhed i Folkeminderaadet og som Formand for Foreningen »Danmarks Folkeminder« og gennem udmærkede kommenterede Udgaver af danske Æventyr og Historier og Oversættelser af orientalsk folkelig Litteratur (»Molboernes vise Gerninger« 1939, »Dumme Folk. Danske Skæmteæventyr i international Belysning« 1941, »Mester Paramarta« (med Illustrationer af Louis Moe) 1918, »Persiske Æventyr« 1924, »Djoha. En orientalsk Till Uglspil« 1931).

Ved Siden af sin Forskergerning fik Arthur Christensen, hvis Arbejdsevne syntes ganske ubegrænset, Tid til at udfolde en udstrakt publicistisk Virksomhed. Foruden et Utal af Artikler i Dagblade og Tidsskrifter om kulturelle og politiske, især naturligvis orientpolitiske Spørgsmaal har han udgivet flere Bøger om Politik og om Politikens psykologiske Forudsætninger. »Politik og Mase-moral« (1911) og »Folkestyrets Fremtid« (1927) beherskes begge af dyb Bekymring for den Skæbne, der truer de humane Kulturværdier under det Flertalstyranni, som Demokratiet efter Christensens Mening mere og mere har udviklet sig til. Christensens Syn paa de herskende Former for politisk Liv er overordentlig pessimistisk. Han er her stærkt paavirket af de franske Massepsykologer G. Tarde og Gustave le Bon og ser som disse i den store forskels- og ansvarløse Masse, der er et let Bytte for den entreprenante Folkeførers Suggestion, den væsentlige Hindring for et af fornuftige Formaal ledet politisk Liv. Den rastløse tekniske Udvikling og de Ledendes umoralske Udnyttelse af denne Udvikling medfører en stadig tiltagende Proletarisering af Masserne, og hos disse Masser og deres Ledere er det haabløst at ville finde noget af den *common sense*, som er en Betingelse for et Styre baseret paa almindelige og lige Valg. Hvis der her ikke i Tide gribes ind i Udviklingen med effektive Forholdsregler, vil det hele, som dikteret af en Skæbnens Nødvendighed, ende i en frygtelig Katastrofe, efter at først enhver Form for økonomisk og aandelig Frihed er blevet kvalt under et enkelt Partis eller en Diktators Despoti. Som et Middel til at sikre større Saglighed i den politiske Debat henviser Christensen til den af adskillige Teoretikere udkastede Tanke om en omfattende Erhvervsrepræsentation, og han har i »Folkestyrets Fremtid« skitseret et Repræsentationssystem, i hvilket baade de større politiske

Partier og de forskellige Samfundsinstitutioner og Erhvervsklasser skulde kunne komme til Orde. For Diktatur af enhver Art havde han lige saa ringe Sympati som for det af Klasseinteresser og utidssvarende Partiparoler udhulede Demokrati. Begge er de i hans Øjne lige kulturfjendske. Og der er her Grund til at fremhæve, at han under den sidste Krig paa et Tidspunkt, da det var alt andet end opportunt, i en Række Artikler i »Skatteborgeren« (hvortil hans journalistiske Virksomhed, ved Tidernes Ugunst og vel ogsaa i nogen Grad ved en vis Særhed hos ham selv, var blevet henvist) har fældet saare hvasse Domme over Diktaturstaternes voldelige Knægtelse af alle menneskelige Friheder. I den egentlig partipolitiske Debat greb han aldrig ind, han ønskede at bevare sin fulde Uafhængighed.

Christensen var et filosofisk Gemyt. Han elskede at meditere, og han havde betydelige Anlæg for psykologiske Iagttagelser. Han har i nær Tilknytning til sine folkløristiske Studier beskæftiget sig med folkepsykologiske Problemer, som han har behandlet i et interessant Lejlighedsskrift »Engelsk og tysk Folkeaand« (1915), og i en Bog om »Drømme« (1941) har han givet et ogsaa af Psykologer af Faget anerkendt Bidrag til den introspektive Psykologi. Her bør ogsaa nævnes det smukke Mindeskrift, han udgav i 1910 om sin Ungdomsven, den mærkelige Vismand Aage Werner. Med Filosofien som Fagvidenskab havde han meget lidt Berøring. De erkendelsesteoretiske Drøftelser, som nu staar paa Dagsordenen, interesserede ham ikke stort. Over Abstraktioner og Systemer moquerede han sig gerne med Holbergsk Munterhed. Han var en lidenskabelig Iagttagelse af Menneskenes *mores* — *πολλῶν δ'ἀνθρώπων ἴδεν ἄστεα καὶ νόον ἔγνω* — og heri følte han sig selv som Discipel af det 17. og 18. Aarhundredes store Moralister og af den snart sagtmodige, snart yderst respektløse persiske Livsvisdom, som faldt saa godt i Traad med hans skeptiske og nøgterne Natur. Han mente selv, at han hørte til de faa, som havde været i Stand til at lade sig belære af Historiens Gang, og den Lære, han der havde faaet, var ikke opmuntrende. Mennesket har efter denne Lære al Grund til at være beskedent, til at undgaa de store Ord om høje Idealiser og i Stedet øve sig selv i den allerelementæreste Retskaffenhed. Saare karakteristisk for ham er en af hans Aforismer: „Det er moderne at »tænke socialt«. Gid det var lige saa moderne at have et sociabelt Væsen!“. Naar han saa fortsæt-

ter: „Men hvorelænge kan Mennesker i Grunden holde hinanden ud?“ saa er vel denne Tilføjeelse ikke bare den flot turnerede Ondskabsfuldhed, som kræves af Genren, men Udtryk for Selverkendelse og Resignation over for den menneskelige Naturs Utilstrækkelighed. Den sidste Tilflugt midt i alle de menneskelige Forholds Ubestandighed blev for ham Videnskaben, den usvigelig ærlige og heltud uinteresserede Sandhedssøgen, der ikke lader sig noget diktere af uvedkommende Hensyn. Den nøgterne Selverkendelse, som prægede Christensen i al hans Færd, lægger sig ogsaa for Dagen i den Sikkerhed, hvormed han valgte sine Forskningsopgaver. Det er ingen Tilfældighed, at hans Hovedindsats ligger i Udforskningen af Sasanidetiden og dens litterære Arv. Historikeren har her i Sasanideindskrifterne og i den meget omfattende baade øster- og vesterlandske Litteratur et saa fyldigt Kildestof til sin Disposition, at det ikke blot er muligt at tegne et Billede af den politiske Udvikling, men ogsaa at trænge dybere ind i de enkelte Epokers Aandsliv, som det afspejler sig i de forskellige religiøse og filosofiske Bevægelser. Helt anderledes ligger Forholdene ved Avestastudiet, hvor den historiske Tradition tidlig er blevet afbrudt. Allerede ved Sasanidetidens Udgang havde man forlængst ikke mere nogen Anelse om Arten af de religiøse Forestillinger, de gamle Tekster havde været Udtryk for, da de blev til. Paa dette vanskelige Omraade har Christensen med velberaad Hu indskrænket sig til at tage saadanne Opgaver op, som kunde løses ved litterærkritisk Analyse eller ved Anvendelse af folkloristiske Betragtningmaader. Før religiøst Liv manglede han, som adskillige af sine Samtidige, den umiddelbare Sans, og han tvivlede i sit Inderste paa, at det nogensinde vilde lykkes at naa til blot nogenlunde holdbare Forestillinger om, hvad der en Gang har været levende Religion i det gamle Iran. Paa hans Utilbøjelighed til at beskæftige sig med religiøse Foreteelser beror det ogsaa, at han kun højst ugerne indlod sig med den sufiske Litteratur. Men selv med den Begrænsning, som bunder i hans særlige Indstilling til Tilværelsen, har han med sit store og alsidige Livsværk lagt et solidt Fundament, som den fremtidige Forskning vil kunne bygge videre paa.

Hvem der kun kendte Arthur Christensen fra hans politiske Skrifter og fra hans Journalistik, kunde let faa det Indtryk, at Pessimismen hos ham var noget fundamentalt. Men de,

som lærte ham personlig at kende, kunde ikke undgaa at mærke, at han i Virkeligheden var en lykkelig Natur, og at de beske Erfaringer, han havde høstet af sin Omgang med Historien og med Mennesker, ingenlunde havde berøvet ham Livslysten. Han bevarede lige til det sidste sin friske Opladthed overfor alle Tilværelsens Pudserligheder og sin umiddelbare Glæde ved Livet i Naturen. Han elskede at rejse og modtage nye Indtryk, og han var et stort Stykke af en Livskunstner, der med en udspekuleret Tidsøkonomi forstod at kombinere Arbejde og Adspredelse saa sindrigt, at begge Dele gav det størst mulige Udbytte. Han havde ogsaa andre Sider end den rationalistiske og noget snusfornuftige, som træder saa stærkt frem i hans moraliserende og ræsonnerende Forfatterskab. Han elskede Musik og komponerede til Glæde for sig selv og sine Venner, og han kunde skrive letløbende Vers, en Evne som han udnyttede i sine smagfulde Oversættelser af persisk Lyrik og Firdausis Kongebog og 'Omar Khayyāms Epigrammer. Sine Tanker om Tilværelsen har han givet Udtryk for i Aforismer og i flere skønlitterære Forsøg. Mest vellykket er vel nok de morsomme Pasticher med orientalske Motiver i Samlingen »Cedertræskisten« (1940). Personlig var Christensen en overordentlig elskværdig Mand, jævn og beskeden i al sin Færd, noget forsigtig og forbeholden i sine Udtalelser, men altid usvigelig trofast og loyal over for alle, han havde at gøre med. Hans videnskabelige Værk gav ham en betydelig Autoritet og indbragte ham megen Anerkendelse baade i Europa, hvor de førende orientalistiske Selskaber gjorde ham til deres Æresmedlem, og i Iran, med hvis ledende Mænd inden for Politik og Litteratur han under sine Ophold i Landet havde knyttet nære Venskabsbaand. Man forstod i Iran meget vel, hvad hans Arbejde for at udbrede Kendskab til Irans Kultur betød, og at han kom til dem som en oprigtig Ven, der ikke søgte sit eget. Og man viste ham det bl. a. ved at optage ham som det første udenlandske Medlem af det iranske Akademi. Ved Efterretningen om hans Død bragte alle de førende iranske Dagblade udførlige Nekrologer, og det iranske Akademis Medlemmer samledes til en Højtidelighed, ved hvilken Professor Sa'īd Nafīsī i gribende Ord tolkede det iranske Folks Tak til den uselviske Ven fra det fjerne Nord.

Arthur Christensen havde aldrig været egentlig syg, og han bevarede sin fulde Arbejdskraft, lige til han blev ramt af den

Sygdom, som i Løbet af faa Maaneder lagde ham i Graven. Kort forinden havde han afsluttet Manuskriptet til en udførlig Haandbog i det moderne persiske Litteratursprog, og han havde netop paa-begyndt Trykningen, da Sygdommen svækkede hans Syn, saa han maatte overlade Korrekturlæsningen til en anden. For sit Otium havde han endnu mange Planer, men selv om han saaledes ikke naaede alt, hvad han havde sat sig for, saa naaede han i sit lange arbejdsrige Liv mere, end det er de fleste beskaaret. Han havde som faa nyttet sin Tid. Vi vil mindes ham i Taknemmelighed som den nidkære Videnskabens Tjener og det elskværdige Menneske, han var.

Ære være hans Minde.

Fortegnelse over trykte Arbejder af Arthur Christensen.

I Fortegnelsen er, saavidt mulig fuldstændigt, optaget selvstændige Værker, Afhandlinger og Anmeldelser i videnskabelige Tidsskrifter, samt Artikler i kulturelle Uge- og Maanedsskrifter. Derimod er Dagbladsartikler ikke medtaget. Udeladt er ogsaa de mindre Artikler i Salmonsens Konversations Leksikon. Af persiske Oversættelser af Arthur Christensens Arbejder har kun enkelte, men ganske vist de vigtigste, været tilgængelige ved Udarbejdelsen. Hr. cand. mag. *Hugo Andersen* skylder jeg Tak for god Hjælp ved Indsamling af Materialet.

1898

- 1 Rustem, den persiske Nationalhelt. *Nord og Syd* 1898 316—323, 435—442.
- 2 Casanova, et Hundredeaarsminde. *Nord og Syd* 1898, 538—546.

1899

- 3 Fortællinger og Fabler af persiske Rammeverker. *Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning* Nr. 40.
- 4 Aristoteles som Ridedyr. Middelalderlig Humoreske. *Illustreret Tidende* 1898—99, 99—100.
- 5 Skoflikkeren Blondel. *Illustreret Tidende* 1898—99, 848.

1900

- 6 Naar levede Zoroaster? (Foredrag i Filologisk-historisk Samfund ^{13/12} 1894). *Kort Udsigt over det philologisk-historiske Samfunds Virksomhed Oktbr. 1894—Oktbr. 1899*. Københ. 1900, 11—13.
- 7 Østerlandske Æventyr. Oversatte og bearbejdede af Arthur Christensen. Illustrationer efter Tegninger af E. Krause. Københ. E. Jespersen (u. Aar). Cf. Nr. 33, 139.
- 8 Firdusi: Beschen og Menische. En Episode af Schahname oversat af Arthur Christensen. *Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning* Nr. 46.
- 9 Mlle. de Lespinasse og hendes Salon. En Studie fra det 18. Aarhundredes Salonliv. *Dansk Tidsskrift* 1900, 360—369.
- 10 Bonneval. Af en Renegats Liv. *Dansk Tidsskrift* 1900, 769—778.
- 11 Adelsmanden og Kusken. Middelalderlig Folkefortælling. *Illustreret Tidende* 1899—1900, 225—226.

- 12 Præsten og Sortekunstneren. Efter et middelalderligt Motiv. *Illustreret Tidende* 1898—99, 848.

1901

- 13 Persiske Kommuniste. *Dansk Tidsskrift* 1901, 303—309.
14 Ældre persisk Lyrik. *Tilskueren* 1901, 707—724.

1902

- 15 Encyklopædien. *Dansk Tidsskrift* 1902, 413—421.

1903

- 16 Fra Samanidernes Tid. Kulturskitser fra Orientens Middelalder. *Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning* Nr. 61.
17 Omar Khajjâms Rubâijât. En litterærhistorisk Undersøgelse. Københ. Einar Møller. 1903. Cf. Nr. 21.
18 Persiens Historie, Sprog og Litteratur. *Salmonsens Konversations Leksikon* Bd. XIV, 223—230, 231—234. Cf. Nr. 197.
19 Babismen i Persien. *Dansk Tidsskrift* 1903, 526—539.
20 Schiismen. Den persiske Nationalreligions Udvikling. *Nordisk tidsskrift utg. af Letterstedtska Föreningen*. Stockh. 1903, 655—670.

1904

- 21 Recherches sur les Rubâ'iyât de 'Omar Hayyâm. Heidelberg. Carl Winter. 1904. Fransk Bearbejdelse af Nr. 17.
22 Die Moschee ماخ in Buhârâ. *Orientalistische Literaturzeitung* 1904, 49—52.
23 Hvor var Avestafolkets Hjemstavn? (Foredrag i Filologisk-historisk Samfund ¹⁸/₂ 1904). *Kort Udsigt over det philologisk-historiske Samfunds Virksomhed Oktbr. 1899—Oktbr. 1904*. Københ. 1904, 99—105.
24 Afzal Kaschi. En persisk filosofisk Epigramdigter. *Dansk Tidsskrift* 1904, 347—352.

1905¹⁾

- 25 Hofdigting og Digterhoffer hos Perserne. *Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning* Nr. 66.
26 Persiske og nordiske Sagn. *Danske Studier* 1905, 213—218.
27 Rustem og Sohrab. Prøver paa en dansk Firdusioversættelse. *Nordisk tidsskrift utg. af Letterstedtska Föreningen*. Stockh. 1905, 241—257.

1906

- 28 Muhammedanske Digtere og Tænkere. Københ. og Kria. Gyldendal. 1906.
29 Un traité de métaphysique de 'Omar Hayyâm. *Le Monde Oriental* I, 1906, 1—16.

¹⁾ Cf. Nr. 46, Fodnote.

- 30 Rokokotidens Østerlandsdrøm. *Tilskueren* 1906, 560–572.
 31 Politiske Tilstande i det moderne Persien. *Tilskueren* 1906, 844–852.
 32 Anmeldelse af: La Roseaie du Savoir (Golzâr-é-ma'réfêt). Texte persan. Publié par Hocéÿne-Âzad. Leyde 1906 og La Roseaie du Savoir, choix de quatrains mystiques tirés des meilleurs auteurs persans, traduits avec une Introduction et des Notes, . . . par Hocéÿne-Âzad. Leyde 1906. *Le Monde Oriental* I, 1906, fasc. 3, Omslag.

1907

- 33 Østerlandske Æventyr. 2. Opl. af Nr. 7, i 2 Bd.: I. Prinsen af Futtun, II. Den røde Kongedatter. Københ. E. Jespersen.
 34 Romanen om Bahrâm Tchôbin. Et Rekonstruktionsforsøg. *Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning* Nr. 75.
 35 L'Empire des Sassanides. Le peuple, l'état, la cour. *Vid. Selsk. Skrifter*, 7. Række, Historisk og filosofisk Afd. I. 1. 1907. Genoptrykt 1927. Cf. Nr. 273.

1908

- 36 Sur la patrie de l'Avesta. *Actes du XIVe Congrès International des Orientalistes*, Alger (1905) III, 2, Paris 1908. 595–602.
 37 Tusind og Én Nats Bagdad. *Tilskueren* 1908, 437–450.

1909

- 38 Some Notes on Persian Melody-names of the Sasanian Period. *Dastur Hoshang Memorial Volume*. Bombay 1909, 368–377.
 39 Den ungtyrkiske Bevægelse. *Det ny Aarhundrede* 1908–09, 87–99.
 40 Persiske Tilstande. *Det ny Aarhundrede* 1908–09, 636–648.
 41 Orientalismen og dens Dyrkere. Nogle vejledende Bemærkninger i Anledning af den 15. internationale Orientalistkongres i København. *Det ny Aarhundrede* 1908–09, 802–811.
 42 Et Værk om den arabiske Bevægelse (Martin Hartmann: Die arabische Frage). *Tilskueren* 1909, 2. Halvb., 97–100.
 43 Kadjarerne og deres Rige. *Tilskueren* 1909, 2. Halvb., 368–376.
 44 Parlamentarismens Facit. *Gads Danske Magazin* 1908–09, 44–55.

1910

- 45 En dansk Tænker. Aage Werner. Københ. E. Jespersen. 1910.
 46 De manikæiske Tekstfragmenter fra Turfan. (Foredrag i Filologisk-historisk Samfund ¹⁸/₄ 1907). *Kort Udsigt over det philologisk-historiske Samfunds Virksomhed Oktbr. 1904–Oktbr. 1909*. Københ. 1910, 147–153¹).
 47 Orientalisk Musikkultur. *Ord och Bild*. Stockh. 1910, 463–474.

¹) Den første trykte Meddelelse om F. C. Andreas' Opdagelse af, at de manikæiske Turfanfragmenter er affattet i to forskellige Dialekter, Persisk og Parthisk, er givet af Arthur Christensen i en Artikel i »Berlingske Tidende« for 11. Juni 1905.

- 48 De engelske Valg. *Gads Danske Magasin* 1909—10, 372—375.
 49 Politiske Fremtidsproblemer. *Gads Danske Magasin* 1909—10,
 614—620.
 50 Anmeldelse af Dhanjishah Meherjibhai Madan, Discourses on
 Iranian Literature. *Le Monde Oriental* IV 1910, fasc. 2, Omslag.

1911

- 51 Remarques critiques sur le Kitāb bayāni-l-adyān d'Abu-l-Ma'ālī.
Le Monde Oriental V, 1911, 205—216.
 52 En moderne orientalsk Religion (Babi-Beha'ismen). *Nordisk tidsskrift
 utg. af Letterstedtska Föreningen*. Stockh. 1911, 343—360.
 53 Alexander den Store i den orientalske Overlevering. *Nord. Tidsskr.
 f. Filologi* 3. Række, XIX, 1910—11, 1—22.
 54 Det mediske Dynasti hos Herodot og Ktesias. *Nord. Tidsskr. f.
 Filologi* 3. Række, XIX, 1910—11, 89—101.
 55 Politik og Massemoral. Til Belysning af aktuelle Problemer. Kø-
 benh. G. E. C. Gad. 1911. Cf. Nr. 60, 78.
 56 Livsanskuelse og politisk Overbevisning. *Ugens Tilskuer* Bd. 1,
 1911, 51—52.
 57 Aristide Briand. *Ugens Tilskuer*. Bd. 1, 1911, 176—178.
 58 Anmeldelse af: Franz Cumont, Die orientalischen Religionen im
 römischen Heidentum. Vorlesungen am Collège de France.
 Deutsch von Georg Gehrich. Lpz. u. Berl. 1910. *Nord. Tidsskr.
 f. Filologi* 3. Række, XIX, 1910—11, 80—83.
 59 Anmeldelse af: Richard Reitzenstein, Die hellenistischen My-
 sterienreligionen. Ihre Grundgedanken und Wirkungen. Lpz.
 1910. *Nord. Tidsskr. f. Filologi* 3. Række, XIX, 1910—11,
 171—173. Cf. Nr. 178.

1912

- 60 Politik und Massenmoral. Zum Verständnis psychologisch-histo-
 rischer Grundfragen der modernen Politik. Lpz. u. Berl. B. G.
 Teubner. 1912. Tysk Bearbejdelse af Nr. 55.
 61 Aehrenthal. *Ugens Tilskuer* Bd. 2, 1912, 175—176.
 62 Anmeldelse af: H. Roemer, Die Bābī-Behā'ī, die jüngste muham-
 medanische Sekte. Potsdam 1912. *Le Monde Oriental* VI, 1912,
 242—243. Cf. Nr. 71.
 63 Anmeldelse af: The complete Text of the Pahlavi Dinkard. Published
 . . . under the Supervision of Dhanjishah Meherjibhai Madan
 I—II. Bombay 1911. *Le Monde Oriental* VI, 1912, 243.

1913

- 64 Orient og Okcident. *Tilskueren* 1913, 1. Halvb., 99—103.
 65 Marschall von Bieberstein. *Ugens Tilskuer* Bd. 3, 1913, 3—5.
 66 Et Kulturfolks Dødskamp. *Ugens Tilskuer* Bd. 3, 1913, 242—244,
 251—252.

- 67 Politisk Frihed og Stemmeret. (Svar paa en Kritik af Severin Christensen). *Gads Danske Magasin* 1912—13, 111—114, 271—272.

1914.

- 68 Kiamil Pascha. *Ugens Tilskuer* Bd. 4, 1914, 78—79.
 69 Persien og Europa. *Ugens Tilskuer* Bd. 4, 1914, 358—360.
 70 Herman Vambéry. *Gads Danske Magasin* 1913—14, 118—120.
 71 Anmeldelse af: Dr. Hermann Roemer, Die Bābī-Behā'ī, die jüngste muhammedanische Sekte. Potsdam 1912. *Der Islam* V, 1914, 349. Cf. Nr. 62.
 72 Anmeldelse af: Hippolyte Dreyfus, L'Épître au Fils du Loup par Behāou'llāh. *Der Islam* V, 1914, 390.
 73 Anmeldelse af: I. Friedländer. Die Chadhirlegende und der Alexanderroman. Eine sagengeschichtliche und literarhistorische Untersuchung. Lpz. u. Berl. 1913. *Nord. Tidsskr. f. Filologi*, 4. Række, II, 1913—14, 70—72.
 74 Anmeldelse af Æresordet. Drama af Samy Bey. Oversat fra den tyrkiske Original af J. Østrup. Københ. & Kria. 1912. *Nordisk Tidsskr. f. Filologi*, 4. Række, II, 1913—14, 72.

1915

- 75 Le dialecte de Sämnan. Essai d'une grammaire sämnanie avec un vocabulaire et quelques textes suivi d'une notice sur les patois de Sängsar et de Läsärd. *Vid. Selsk. Skrifter*, 7. Række, Historisk og filosofisk Afd. II. 4. 1915.
 76 Arthur Christensen et J. Østrup, Description de quelques manuscrits orientaux appartenant à la Bibliothèque de l'Université de Copenhague. *Vid. Selsk. Oversigt* 1915, Nr. 3—4, 255—284.
 77 Persiske Baaltændingsfester. *Vor Tid*, 1. Aarg. Københ. 1914—15, 301—315.
 78 Politics and Crowd-Morality. A Study in the Philosophy of Politics. Translated from the Danish by A. Cecil Curtis. Lond. Williams and Norgate. 1915. Engelsk Overs. af Nr. 55.
 79 Engelsk og tysk Folkeand. Kultur og Verdenskrig. Københ. G. E. C. Gad. 1915. Cf. Nr. 90.
 80 Den hellige Krig. *Gads Danske Magasin* 1914—15, 163—173 (Pagineringen fra p. 167 i Uorden).
 81 Aforismer. *Tilskueren* 1915, 1. Halvb., 191—193. Genoptrykt i Nr. 220.
 82 Aforismer. *Gads Danske Magasin* 1914—15, 645—647. Genoptrykt i Nr. 220.
 83 Fantasier og Impromptus. *Tilskueren* 1915, 2. Halvb., 292—307.
 84 Anmeldelse af The Second Danish Pamir Expedition conducted by O. Olufsen . . . The Languages spoken in the Western Pamir (Shugnan and Wakhan) by A. Hjulær . . . Copenhagen 1912. *Nord. Tidsskr. f. Filologi* 4. Række, III, 1914—15, 63—65.

1916

- 85 Abû-l-Ma'âlî: Fremstilling af Religionerne. *Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning* Nr. 101.
- 86 Reste von Manu-Legenden in der iranischen Sagenwelt. *Festschrift Friedrich Carl Andreas*. Lpz. Harrassowitz 1916, 63-69.
- 87 1) Hvad vi kan lære af græske og andre fremmede Gengivelser af oldpersiske Egennavne. 2) Uraariske Sprog- og Kulturrester fra Forasien. (Foredrag i Filologisk-historisk Samfund $12/5$ 1910). *Kort Udsigt over det philologisk-historiske Samfunds Virksomhed Oktbr. 1909—Oktbr. 1914*. Københ. 1916, 190-192.
- 88 Iransk Sagnhistorie og Urhistorie. (Foredrag i Filologisk-historisk Samfund $13/2$ 1913). *Kort Udsigt over det philologisk-historiske Samfunds Virksomhed Oktbr. 1909—Oktbr. 1914*. Københ. 1916, 203-204.
- 89 Trebrødre- og Tobrødre Stamsagn. En Studie i sammenlignende Sagnforskning. *Danske Studier* 1916, 45-86.
- 90 Engelsk och tysk Folkanda. Kultur och Världskrig. Öfversättning från Danskän av A. E. Uppsala. J. A. Lindblad. 1916. Svensk Översätt. af Nr. 79.
- 91 Foerster-Affæren. *Ugens Tilskuer* Bd. 6, 1916, 357-360.
 Artikler i *Gads Danske Magasin* 1915-16,
- 92 17-23: Bagdadbanen.
- 93 88-97: Czar Ferdinand og hans Folk.
- 94 146-155: Venizelos.
- 95 222-227: Persien og Europa.
- 96 257-262: Saloniki.
- 97 335-343: De sorte Bjærges Konge.
- 98 416-422: Erzerums Fald og det armeniske Spørgsmaal.
- 99 449-456: Portugal.
- 100 545-553: Sinn Fein-Revolutionen.
- 101 624-633: Kitchener.
- 102 662-668: Den arabiske Uafhængighedsbevægelse.
- 103 714-720: Sassonoff.

1917

- 104 Om Lægekunst hos Perserne. *Medicinsk-Historiske Smaaskrifter* ved Vilhelm Maar. 18. Københ. Tryde. 1917.
- 105 Oasen Merv og dens Ruinmarker. *Geografisk Tidsskrift* 24, 44-52.
- 106 Lidt om vandrende Motiver i Evald Tang Kristensens Molbo- og Aggerbohistorier. *Festskrift til Evald Tang Kristensen = Danmarks Folkeminder* Nr. 17, 52-62.
- 107 Legender og Fantasier. *Tilskueren* 1917, 1. Halvb., 342-359.
 Artikler i *Gads Danske Magasin* 1916-17,
- 108 1-9: Rumænien og Rumænerne.
- 109 65-75: Den græske Revolution.
- 110 160-170: Kongeriget Polen.
- 111 193-202: Organisationens Aand og det civile Tvangsarbejde.

- 112 257—267 : Fredens Nederlag.
 113 349—358 : Amerika og Verdenskrigen.
 114 396—407 : Russisk Politik.
 115 486—496 : Den russiske Revolution.
 116 524—531 : Krig og Fred.
 117 599—608 : Tronskiftet i Grækenland.
 118 641—650 : Forkonferencerne i Stockholm.
 119 713—723 : Føderation.
 120 Anmeldelse af Die Zendhandschriften der K. Hof- und Staatsbibliothek in München beschrieben von Christian Bartholomae. München 1915. *Nord. Tidsskr. f. Filologi* 4. Række, VI, 1917, 42—44.

1918

- 121 Le premier homme et le premier roi dans l'histoire légendaire des Iraniens (paa Titelbladet: Les types du premier homme etc.). I^e Partie. Gajōmard, Masjaj et Masjānāy, Hōšang et Taẓmōruw. *Archives d'Études Orientales* publiées par J.-A. Lundell. Vol. 14. Stockholm (1917). Livr. 2. 1918. Cf. Nr. 253.
 122 Contes persans en langue populaire, publiés avec une traduction et des notes. *Vid. Selsk. Histor.-filolog. Medd.* I, 3.
 123 Hinsides det kaspiske Hav. Fra en Orientrejse ved Krigens Udbrud. Københ. og Kria. Gyldendal. 1918.
 124 Mester Paramarta. Otte Æventyr fra Indien. Med et Forord af Dr. phil. Arthur Christensen. Illustreret af Louis Moe. Københ. M. P. Madsen (Rechtwig og Tryde). Anno MCMXVIII (efter J.-A. Dubois' franske Gengivelse af Pater Beschies tamuliske Fortællinger i *Le Pantcha-Tantra* . . . *Aventures de Paramarta*, et autres contes, Paris 1926).
 125 Boghaandværk og Bogkunst i Persien. *Aarbog for Bogvenner*. Københ. 1918, 22—46.
 126 Woodrow Wilson. Udvalg af Taler og Noter under Verdenskrigen. Med en Karakteristik af Wilsons Personlighed. Københ. G. E. C. Gad. 1918.
 Artikler i *Gads Danske Magasin* 1917—18,
 127 9—21 : Kerenski.
 128 65—76 : Østasiatiske Krigsproblemer.
 129 133—144 : Borgerkrigens Udbrud i Rusland.
 130 204—217 : Krigen og Freden.
 131 266—277 : Efter November-Revolutionen i Rusland.
 132 336—345 : Brest-Litovsk-Forhandlingerne og den første Fredsslutning.
 133 415—426 : Østeuropas Omdannelse.
 134 449—458 : Af Krigsaarenes Erfaringer.
 135 513—524 : Mellem Berlin og Wien.
 136 577—585 : Det bolshevikiske Rusland.
 137 Anmeldelse af Rolf Nordenstreng, Europas människoraser och

folkslag. Stockh. 1917. *Nord. Tidsskr. f. Filologi* 4. Række VII, 1918, 169-170.

1919

- 138 Smeden Kāvāh og det gamle persiske Rigsbanner. *Vid. Selsk. Histor.-filolog. Medd.* II. 7.
- 139 Østerlandske Æventyr . . . Københ. E. Jespersen (u. Aar). 3. Opl. af Nr. 7.
- Artikler i *Gads Danske Magazin* 1918-19,
- 140 7-16: Persien og den orientalske Verdenskrigs Problemer.
- 141 65-80: Paa Vej til Freden.
- 142 134-149: Krigens Afslutning og den mellemeuropæiske Revolution.
- 143 193-203: Republikken Tyskland.
- 144 257-268: Optakten til Folkenes Forbund.
- 145 329-339: Fredskonferencen.
- 146 391-402: Revolutionsstudier.
- 147 449-460: Mens Freden ventes.
- 148 513-525: Fredsvilkaarene.
- 149 577-588: Raadsregeringen i Budapest.
- 150 Anmeldelse af Cl. Huart, *Études d'hagiographie musulmane. Les saints des derviches tourneurs. Recits traduits du persan et annotés.* Paris 1918. *Le Monde Oriental* XIII, 1919, 213-214. Cf. Nr. 188.

1920

- 151 Xavāṣṣ-i-āyāt. Notices et extraits d'un manuscrit persan traitant la magie des versets du Coran. *Vid. Selsk. Histor.-filolog. Medd.* III. 4.
- 152 On the Chronology of the Gāthās and the Yašts. *Journ. of the Iran. Association*, IX. Bombay 1920, 1-9.
- 153 Omar Khajjams Epigram-Digte. Oversatte fra Persisk. Københ. Gyldendal, u. Aar. Cf. Nr. 183, 322.
- Artikler i *Gads Danske Magazin* 1919-20,
- 154 8-18: Den nærmere Orient.
- 155 76-87: Det russiske Kaos.
- 156 129-139: Balticum.
- 157 227-237: Da Verdensbranden blev tændt.
- 158 280-290: Det ægyptiske Spørgsmaal.
- 159 336-346: Verdenskrigens Afvikling.
- 160 391-400: Sinn Fein og Home Rule.
- 161 449-460: Tyskland mellem Revolution og Reaktion.
- 162 517-526: Den tyrkiske Fred.
- 163 577-588: Fra Versaillesfredens Ratifikation til Spa-Konferencen.
- 164 662-673: Polsk-russiske Spørgsmaal.
- 165 705-714: Fra Poincaré til Millerand.

1921

- 166 Textes ossètes. Avec un vocabulaire. *Vid. Selsk. Histor.-filolog. Medd.* VI, 1.
- 167 Les dialectes d'Awromān et de Pāwā. Textes recueillis par Åge Meyer Benedictsen, revus et publiés avec des notes et une esquisse de grammaire par Arthur Christensen. *Vid. Selsk. Histor.-filolog. Medd.* VI. 2. Cf. Nr. 277.
- Artikler i *Gads Danske Magasin* 1921,
- 168 42–54: Venizelos og Konstantin.
- 169 176–185: Europas Genrejsning.
- 170 297–307: Tyrkisk-græske Spørgsmaal.

1922

- 171 Jūhī in the Persian Literature. A Volume of *Oriental Studies presented to Professor E. G. Browne*. Cambridge 1922, 129–136 (Afh. dateret May, 4, 1920).
- 172 'Elm-e asātīr ['Om Folklore']. *Īrānšahr*, Revue littéraire et scientifique bimensuelle. 1ère année. Berlin 1331 = 1922, 132–141.
- Artikler i *Gads Danske Magasin* 1922,
- 173 36–45: Det gærende Indien.
- 174 574–585: Orientkrisen.
- Anmeldelser i *Le Monde Oriental* XVI, 1922,
- 175 245: Friedrich Sarre und Ernst Herzfeld, Forschungen zur islamischen Kunst I. Archäologische Reise im Euphrat- und Tigris-Gebiet Bd. II & IV, Berl. 1920. Cf. Nr. 181.
- 176 245–246: Ernst Herzfeld, Am Tor von Asien. Felsdenkmäler aus Irans Heldenzeit. Berl. 1920. Cf. Nr. 180.
- Anmeldelser i *Nord. Tidsskr. f. Filologi* 4. Række, X, 1922,
- 177 69–70: Fontes historiae religionis Persicae collegit C. Clemen. Bonn 1920.
- 178 70–71: R. Reitzenstein: Die hellenistischen Mysterienreligionen, 2. umgearbeitete Aufl. Berl. 1920. Cf. Nr. 59.
- 179 71–72: Der Ratgeber für den Umgang mit Menschen. Achetes Buch des Gulistan nebst einigen Stücken von Muslih eddin Saadi aus Schiraz (1189–1291). Aus dem Persischen übertragen von Friedrich Rosen. Berl. 1921.
- 180 72–73: Am Tor von Asien. Felsdenkmäler aus Irans Heldenzeit. Von Ernst Herzfeld. Berl. 1920. Cf. Nr. 176.
- 181 75–77: Forschungen zur islamischen Kunst I. Archäologische Reise im Euphrat- und Tigris-Gebiet. Von Friedrich Sarre und Ernst Herzfeld. Bd. II & IV. Berl. 1920. Cf. Nr. 175.

1923

- 182 Avesta. Zarathushtriernes hellige Skrifter i Udtog. *Religionernes Hovedværker i Oversættelse*. Under Medvirkning af danske Vi-

- denskabsmænd udgivet af Dr. phil. Poul Tuxen. Københ. Aage Marcus. 1923.
- 183 Vin og Kvinder. Rubai' er av Omar Khajjam. Utvalgt og overført til norsk fra Arthur Christensens danske oversættelse ved Nils Lie. Vignetter ved Knut Spange. *Gyldendals Miniatur Bibliotek*, Kria. 1923. Cf. Nr. 153.
- 184 Les sots dans la tradition populaire des Persans. *Acta Orientalia* I, 1923, 43-75. Cf. *Acta Orientalia* III, 1924, 37.
Artikler i *Gads Danske Magasin* 1923,
- 185 106-114: Parlamentarismens Skæbnetime.
- 186 364-375: Mussolinis Italien.
- 187 Vilhelm Thomsen: Samlede Afhandlinger. *Nord. tidskr. utg. av Letterstedtska Föreningen* Stockh. 1923, 140.
- 188 Anmeldelse af Cl. Huart, Études d'hagiographie musulmane. Les saints des derviches tourneurs, tome II. Paris 1922. *Le Monde Oriental* XVII, 1923, 100-101. Cf. Nr. 150.

1924

- 189 Remarques sur les facéties de 'Ubaïd-i-Zākāni, avec des extraits de la Risāla-i dilgušā. *Acta Orientalia* III, 1924, 1-37.
- 190 En persisk Satiriker fra Mongolertiden ['Ubaïd-i-Zākāni]. *Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning* Nr. 131.
- 191 Persiske Æventyr. *Æventyr fra mange Lande . . .* udgivet af Poul Tuxen. Københ. G. E. C. Gad. 1924.
- 192 Syvsoveren. En Nytaarsfantasi. *Tilskueren* 1924, 1. Halvb., 8-13.
Artikler i *Gads Danske Magasin* 1924,
- 193 75- 83: Af Tidens Problemer.
- 194 208-211: Nye Molbohistorier.

1925

- 195 Le règne du roi Kawādh I et le communisme Mazdakite. *Vid. Selsk. Histor.-filolog. Medd.* IX, 6¹. Cf. Nr. 223.
- 196 Om den historiske Romanlitteratur paa Pehlevi. *Studier tilegnede Professor, Dr. phil. & theol. Frants Buhl*. Københ. V. Pio. Poul Branner. 1925, 24-34.
- 197 Artiklerne Persien. Historie, persisk Sprog og Litteratur i *Salmonsens Konversations Leksikon*. Anden Udgave. Bd. XIX, Københ. 1925, 18_b-25_b, 27_b-30_b. Cf. Nr. 18.
- 198 Motif et thème. Plan d'un dictionnaire des motifs de contes populaires, de légendes et de fables. *F. F. (= Folklore Fellows) Communications*. N:o 59. Helsinki 1925.
- 199 Ægyptisk Politik. *Gads Danske Magasin* 1925, 40-48.

¹ Persisk Oversættelse: Sältānāt-e Qobād vä Mäzdäk, ved Našro-llāh-e Fälsāfi. Denne Oversættelse har ikke været mig tilgængelig, og Udgivelsesaar og -sted har ikke kunnet konstateres.

- 200 Anmeldelse af Christian Bartholomae, Die Frau im sasanidischen Recht (Kultur und Sprache 5). Heidelberg. C. Winter. 1924. *Litteris* Vol. II, 1925, 22–26.
- 201 Anmeldelse af Friedrich Rosen, Shumā Fārsī hārf mīzānīd? (Sprechen Sie Persisch?). Neupersischer Sprachführer. 3. Aufl. Berl. 1925. *Le Monde Oriental* XIX, 1925, 206.
Anmeldelser i *Orientalistische Literaturzeitung* 1925,
- 202 952–954: Furdoonjee D. J. Paruck, Sāsānian Coins. Bombay 1924.
- 203 954–955: P. Schwarz, Iran im Mittelalter V, Lfg. 1–2. 1924.

1926

- 204 Quelques notices sur les plus anciennes périodes du Zoroastrisme. *Acta Orientalia* IV, 1926, 81–115.
- 205 Fra Diktator til Konge [Riza Shah Pehlevi.] *Gads Danske Magasin* 1926, 105–114.
- 206 Anmeldelse af Friedrich Rosen, Persien in Wort und Bild. Berl. 1926. *Le Monde Oriental* XX, 1926, 238–239.

1927¹⁾

- 207 Critical Studies in the Rubā'iyāt of 'Umar-i-Khayyām. A revised Text with English Translation. *Vid. Selsk. Histor.-filolog. Medd.* XIV, 1.
- 208 Centralasiens Kultur. I Den skytiska perioden, II Hellenismen i östern och folkvandringarna. *Oriens Forntidskultur*. Första Bandet. Redigerad av Aage Friis. Stockh. P. A. Norstedt. 1927, 25–82.
- 209 Folkestyrets Fremtid. Af Tidens politiske Problemer. Københ. Gyldendal. 1927.
Anmeldelser i *Le Monde Oriental* XXI, 1927,
- 210 220–222: W. Miller, Ossetisch-Russisch-Deutsches Wörterbuch. Herausg. und ergänzt von A. Freiman. 1. A–3. Leningrad 1927.
- 211 223: Les Joyaux de l'Orient. Djāmi, Le Béharistan traduit pour la première fois du persan en français par Henri Massé. Paris 1925.
Anmeldelser i *Orientalistische Literaturzeitung* 1927,
- 212 984: P. Schwarz, Iran im Mittelalter V, Lfg. 3, IV, Lfg. 1–3, VII, Lfg. 1, 1924–26.
- 213 1127–1128: L'Abbé Paul Beidar, Grammaire kurde. Paris 1926.

1928

- 214 Études sur le Zoroastrisme de la Perse antique. *Vid. Selsk. Histor.-filolog. Medd.* XV, 2.

¹ Cf. Nr. 35.

- 215 Livsvisdom fra alle Tider. Udgivet af Prof., Dr. phil. Arthur Christensen. *Gyldendals Bibliotek* Bd. 52. Københ. [1928].
- 216 Er vor Forfatning brugbar? *Gads Danske Magasin* 1928, 71-74.

1929

- 217 Ketābhā-ye qīmāti ['Værdifulde Bøger'. Om de oldiranske Haandskrifter i Københavns Universitetsbibliotek] *Setarehyé-Iran*. Journal National Quotidien. Téhéran, 14. Aarg., Nr. 161, 19. Šävval 1347 = 31. Marts 1929, S. 1, Sp. 1.
- 218 En Reformbevægelse, som brød sammen. *Gads Danske Magasin* 1929, 79-87.
- 219 Religionernes Bøger. Et Udvalg af Orientens religiøse Litteratur. Udgivet af Prof., Dr. phil. Arthur Christensen under Medvirking af Prof., Dr. phil. Johs. Pedersen og mag. art. F. Pullich. *Gyldendals Bibliotek* Bd. 1. Københ. [1929].
- 220 Synspunkter og Synsvinkler. Aforismer. Københ. Gyldendal. 1929. Cf. Nr. 81, 82.
- 221 Anmeldelse af P. Schwarz, Iran im Mittelalter VII, Lfg. 2. 1926. *Orientalistische Literaturzeitung* 1929, 380-381.

1930

- 222 Contributions à la dialectologie iranienne. Dialecte Guilāki de Recht, dialectes de Färizānd, de Yaran et de Natanz. Avec un supplément contenant quelques textes dans le persan vulgaire de Téhéran. *Vid. Selsk. Histor.-filolog. Medd.* XVII, 2. Cf. Nr. 266.
- 223 Two Versions of the History of Mazdak. *Dr. Modi Memorial Volume*. Bombay 1930, 322-332. Cf. Nr. 195.
- 224 La sagesse religieuse et morale de la Perse sous Khusrau i Anōsharvān. *Actes du Ve Congrès international d'histoire des religions à Lund 27-29 Août 1929*. Lund. Gleerup. 1930, 250-253.
- 225 La légende du sage Buzurjmīhr. *Acta Orientalia* VIII, 1930, 81-128. Cf. Nr. 257.
- 226 Det gamle og det nye Persien. *Udvalget for Folkeoplysningens Fremme*. Københ. 1930. I Kommission hos G. E. C. Gad.
- 227 In memoriam Edvard Lehmann. *Gads Danske Magasin* 1930, 259.
- 228 Gilgamesh i Verdenslitteraturen. Anmeldelse af P. Jensen, Das Gilgamesch-Epos in der Weltliteratur II. *Danske Studier* 1930, 182-185.
Anmeldelser i *Orientalistische Literaturzeitung* 1930,
- 229 663: Friedrich Rosen, Die Sinnsprüche Omars des Zeltmachers. Lpz. 1929.
- 230 915-916: Sir George Macmunn, Afghanistan from Darius to Amanullah. Lond. 1929.

1931

- 231 A-t-il existé une religion zurvānite? *Le Monde Oriental* XXV, 1931, 29-34.

- 232 Djoha. En orientalsk Till Uglspejl. Skæmtehistorier genfortalt efter arabiske og persiske Kilder. Tegninger af E. V. Brandt. Københ. Levin & Munksgaard. 1931.
- 233 Firdausis Kongebog. Udvalgte Sagn af det persiske Nationalepos i metrisk Gengivelse med en Indledning om Digteren og hans Værk. Københ. Gyldendal. 1931.
- 234 En gammel-iransk Opkaldelsesskik. *Danske Studier* 1931, 85–88.
- 235 Persisk Kunst i London. *Tilskueren* 1931, 1. Halvb., 317–339.
- 236 Codices Avestici et Pahlavici Bibliothecae Universitatis Hafniensis Vol. I. The Pahlavi Codices K 20 & K 20 b containing Ardāgh Virāz-nāmāgh, Bundahishn etc. Published in facsimile by the University Library of Copenhagen. With an Introduction by Arthur Christensen. At the Expense of Levin & Munksgaard, Publishers. Copenhagen MCMXXXI.
- 237 Det nye Tyrki. *Gads Danske Magazin* 1931, 193–201.
- 238 Aforismer. *Tilskueren* 1931, 2. Halvb., 154–156.
- 239 Anmeldelse af Muḥammad Nāẓim, The Life and Times of Sulṭān Maḥmūd of Ghazna. Mit einem Vorwort von Sir Thomas Arnold. Cambridge 1931. *Deutsche Literaturzeitung* 1931, 2024–2025.
- Anmeldelser i *Orientalistische Literaturzeitung* 1931,
- 240 57–58: Friedrich Rosen, The Quatrains of ‘Omar-i-Khayyām. Persian Text. Lond. 1928 og samme: The Quatrains of ‘Omar Khayyām, newly translated. Lond. 1930.
- 241 564–565: W. Litten, Was bedeutet Chājjām? Berl. 1930.

1932

- 242 Remarques sur les sources du Bundahišn. *Actes du XVIIIe Congrès international des Orientalistes. Leiden 7—12 Septembre 1931*. Leiden 1932, 100–101. Cf. Nr. 243.
- 243 Les Kayanides. *Vid. Selsk. Histor.-filolog. Medd.* XIX, 2 (færdigtrykt 24. Maj 1932. Titelbladet har Aarstallet 1931).
- 244 Abarsām et Tansar. *Acta Orientalia* X, 1932, 43–55.
- 245 Ibn Sina: Sjælen. Oversat af Arthur Christensen. Privattryk. Hjorths Tryk. Københ. MCMXXXII. (Teksten identisk med Oversættelsen i Nr. 28, p. 62 ff.).
- 246 Codices Avestici et Pahlavici . . . (cf. Nr. 236) Vol. II. The Pahlavi Codex K 26. Containing Ardāgh Virāz-nāmāgh and Mādhighān ē Yāvisht ē Fryān . . . With an Introduction by Arthur Christensen. Copenh. Levin & Munksgaard. MCMXXXII.
- 247 Anmeldelse af Paul Mohn, Resa til Afghanistan. Stockh. 1930. *Orientalistische Literaturzeitung* 1932, 486–487.

1933

- 248 Die Iranier. *Handbuch der Altertumswissenschaft*. Begründet von Iwan von Müller. Herausgegeben von Walter Otto. Dritte Abteilung. Erster Teil. Dritter Band. *Kulturgeschichte des alten*

Orients. Dritter Abschnitt. Erste Lieferung 302–410. München. C. H. Beck. 1933.

Artikler i *Gads Danske Magazin* 1933,

- 249 1–13: Den talende Folkevilje.
 250 173–184: Nationalisme og Internationalisme.
 251 358–367: Kunst-Modernisme.
 252 Anmeldelse af P. Schwarz, Iran im Mittelalter VII, Lfg. 3, 1929, Gesamtregister zu Bd. I–III. *Orientalistische Literaturzeitung* 1933, 117–119.

1934

- 253 Le premier homme et le premier roi dans l'histoire légendaire des Iraniens (paa Titelbladet: Les types du premier homme etc.). IIe Partie. *Jim. Archives d'Études Orientales* publiées par J.-A. Lundell. Vol. 14: 2. Leide (Lpz. Otto Harrassowitz). 1934. Cf. Nr. 121.
- 254 Kāvād. *Bulletin of the School of Oriental Studies* VII, 1933–35, 483–485.
- 255 Codices Avestici et Pahlavici . . . (cf. Nr. 236) Vol. III. The Pahlavi Codex K 35. First Part. Containing the Pahlavi Rivāyat I, Dādhastān ē Dēnīgh and the Pahlavi Rivāyat . . . With an Introduction by Arthur Christensen. Copenh. Levin & Munksgaard. MCMXXXIV.
- 256 id. Vol. IV. The Pahlavi Codex K 35. Second Part. Containing the Epistles of Manushchihir and the Selections of Zādh-Sparam. . . . With an Introduction by Arthur Christensen. Copenh. Levin & Munksgaard. MCMXXXIV.
- 257 Dāstān-e Bozorjmehr-e ḥākīm, tā'lif-e Profesōr Arthūr Kristensen-e Dānmārki, tārjome-ye Āqāi Mirzā 'Abdo'l-Ḥosein Xān Meikāde. *Žāmīme-ye mājālle-ye Mehr az šomāre-ye 6 tā šomāre-ye 12, Sāl-e ävväl, Xordād*. 1313 (= 1934). Persisk Overs. af Nr. 225.
- 258 Statsstyrets Udvikling, historisk belyst. *Demokrati og Diktatur* ved P. Schou, Arthur Christensen o. a. p. 23–34. *Nyt socialist Bibliotek*. Martin. Københ. 1934.
- 259 Gammelt og nyt Enevælde. *Gads Danske Magazin* 1934, 61–73.
- 260 L'Iran ancien. Nouvelles recherches. *Acta Orientalia* XII, 1934, 6–12. [Literaturoversigt med Diskussion af E. Herzfeld, Archäologische Mitteilungen aus Iran I–IV Berl. 1929–32 og O. G. von Wesendonk, Das Weltbild der Iranier, München 1933].
- 261 Nouvelles recherches sur les dialectes iraniens. [Anmeldelse af Oskar Mann, Kurdisch-persische Forschungen III. iv. Mundarten der Zâzâ, hauptsächlich aus Siwerek und Kor, bearbeitet von Karl Hadank. Berl. 1932]. *Acta Orientalia* XII, 1934, 111–115.
- 262 La grammaire persane de Hans Jensen (Neupersische Grammatik mit Berücksichtigung der historischen Entwicklung. Heidelb. C. Winter. 1931). *Acta Orientalia* XII, 1934, 307–317.

Anmeldelser i *Orientalistiske Literaturzeitung* 1934,

- 263 627—628: P. Schwarz, Iran im Mittelalter, Bd. VIII Lfg. 1—6, 1932—33.
 264 698—699: G. Hüsing, Poruṣētiš und das achamanische Lebewesen. 2. Aufl. Wien 1933.

1935

- 265 »Omar Khajjam«, *Taler ved Gyldendals Fest 19. Januar 1935*. Udgivet som Manuskript. Gyldendalske Boghandel. Nordisk Forlag 1935, 13—16.
 266 Contributions à la dialectologie iranienne. II. Dialectes de la région de Sémnān: Sourkhéi, Lāsguerdi, Sāngesāri et Chāmerzādī. *Vid. Selsk. Histor.-filolog. Medd.* XXI, 3. Cf. Nr. 222.
 267 Heltedigtning og Fortællingslitteratur hos Iranerne i Oldtiden. *Festskrift udgivet af Københavns Universitet i Anledning af Hans Majestæt Kongens Fødselsdag 26. Sept.* 1935. Cf. Nr. 275 og Nr. 298.
 268 Det nye Iran. *Ledetraad ved folkelig Universitetsundervisning* No. 32, udgivet af Folkeuniversitetsudvalget. Københ. 1935.
 269 Anmeldelse af Friedrich Wilhelm König, Älteste Geschichte der Meder und Perser. Der alte Orient, Bd. 33, Heft 314. Lpz. 1934. *Historische Zeitschrift* 152, 1935, 320—321.
 Anmeldelser i *Orientalistiske Literaturzeitung* 1935,
 270 56—57: H. W. Duda, Ferhād und Schirin. Die literarische Geschichte eines persischen Sagenstoffes. Prag 1933.
 271 111—112: Gustav Richter, Persiens Mystiker Dschelāleddin Rumi. Eine Stildeutung in drei Vorträgen. Breslau 1933.
 272 117—118: Wolfgang Lentz, Pamir-Dialekte I. Materialien zur Kenntnis der Schugni-Gruppe. Göttingen 1933.

1936

- 273 Vāz'-e mellāt vā doulāt vā dārbār dār doure-ye šāhenšāhi-ye Sāsāniyān, tā'lif-e Profesōr Ārtūr Kristensen, tārjome vā tāh'rīr-e Āqāi Mojtābā Minovi. Āz nāšriyāt-e Komīsyōn-e Mā'āref. Mātba'e-ye Mājles. Tehrān 1314 = 1935/6. Persisk Overs. af Nr. 35. (Foreligger i Rentryk, men er endnu ikke udgivet).
 274 L'Iran sous les Sassanides. Copenhague. Ejnar Munksgaard. 1936. Cf. Nr. 292, 325.
 275 Les Gestes des rois dans les traditions de l'Iran antique. Université de Paris. Conférences Ratanbai Katrak. III. Paris. Paul Geuthner. 1936. Fransk Bearbejdelse af 267. Cf. Nr. 298.
 276 La vie musicale dans la civilisation des Sassanides. Conférence faite au Musée Guimet le 5 mai 1936, sous les auspices de l'Institut de Civilisation Indienne, de la Société des Études Irlandaises et de l'Association Française des Amis de l'Orient. *Bulletin de*

- l'Association Française des Amis de l'Orient*. Nos 20—21, Avr.—Oct. 1936, 24—45.
- 277 Some new Awromāni Material prepared from the collections of Åge Meyer Benedictsén. *Bulletin of the School of Oriental Studies* VIII (1935—37), 467—476. Cf. Nr. 167.
- 278 La princesse sur la feuille de myrte et la princesse sur le pois. *Acta Orientalia* XIV, 1936, 241—257.
- 279 Codices Avestici et Pahlavici . . . (cf. Nr. 236). Vol. V. The Pahlavi Codex K 43. First Part. Containing a Fragment of the Great Bundahishn, the Dādhastān ī Mēnōghēkhradh, some Parts of the Dēnkard, and the Vahman Yasht. . . . With an Introduction by Arthur Christensen. Copenh. Levin & Munksgaard. MCMXXXVI.
- 280 id. Vol. VI. The Pahlavi Codex K 43. Second Part. Containing some Parts of the Dēnkard and two small Fragments of a Pahlavi Treatise and of an Avesta Text . . . With an Introduction by Arthur Christensen. Copenh. Levin & Munksgaard. MCMXXXVI.
- 281 Aforismer af Aarets Høst. *Gads Danske Magasin* 1936, 62—64.
- 282 Anmeldelse af Walter Hinz, Irans Aufstieg zum Nationalstaat im fünfzehnten Jahrhundert. Berl. u. Lpz. 1936. *Göttingische Gelehrte Anzeigen*, 198. Jahrg. Nr. 10. Okt. 1936, 434—436.
- Anmeldelser i *Orientalistische Literaturzeitung* 1936,
- 283 46: P. Schwarz, Iran im Mittelalter, Bd. VIII, Lfg. 7—8, 1934.
- 284 537—539: Arthur Guy, Les Robaī d'Omer Kheyyam. Paris 1935.
- 285 541—542: P. Schwarz, Iran im Mittelalter, Bd. IX, Lfg. 1, 1935.

1937

- 286 Kulturskitser fra Iran. Københ. Ejnar Munksgaard. 1937.
- 287 Bemærkninger til en Indskrift af Šapur I i R. Ghirshman, Inscription du monument de Châpour Ier. *Revue des Arts Asiatiques* X, Paris 1937, 127 ff.
- 288 Codices Avestici et Pahlavici . . . (cf. Nr. 236). Editor Arthur Christensen. Vol. VII. The Avesta Codex K 5. Containing the Yasna with its Pahlavi Translation and Commentary. With an Introduction by K. Barr. First Part. Copenh. Levin & Munksgaard. 1937.
- Anmeldelser i *Orientalistische Literaturzeitung* 1937,
- 289 311—312: Herbert Melzig, Resa Schah. Der Aufstieg Irans und die Grossmächte. 1936.
- 290 446—448: Fritz Wolff, Glossar zu Firdosis Schahname. Berl. 1935.
- 291 698—699: George G. Cameron. History of Early Iran. Chicago 1936.

1938

- 292 Īrān dār zāmān-e Sāsāniyān, tā'lif-e Profesōr Ārtūr Kristensen, Ostād-e 'elm-e loḡāt-e irāni dār Dānešgāh-e Kopenhäg, tār-

- ĵome-ye Rāšid Yāsemi, Ostad-e Dānešgāh-e Tehrān. Mehr māh 1317 (= 1938). Šerkāt-e Sahāmi. Čāp-e Rāngīn. Tehrān. Persisk Overs. af Nr. 274.
- 293 Introduction bibliographique à l'histoire du droit de l'Iran ancien. *Archives d'Histoire du Droit Oriental* II. Bruxelles 1938, 243–257.
- 294 Codices Avestici et Pahlavici . . . (cf. Nr. 236). Editor Arthur Christensen. Vol. VIII. The Avesta Codex K 5. Containing the Yasna with its Pahlavi Translation and Commentary. With an Introduction by K. Barr. Second Part. Copenh. Ejnar Munksgaard. 1938.
- 295 To iranske Komedier fra Kadjarernes Tid [Oversættelser af Målkom Xān: Sār-gozāšt-e Āšrāf-Xān og Hāsān Moqāddām: Ja'fār Xān āz Ferāng āmāde]. *Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning* Nr. 178.
- 296 Johannes Østrup. [Nekrolog]. *Festskrift udgivet af Københavns Universitet i Anledning af Universitetets Aarsfest*. November 1938, 169–173.
- 297 Bidrag til Tydning af Recepttegnet $\#$ i: Recept-Tegnet $\#$. Af Provst H. W. Tetens. *Ugeskrift for Læger* 1938, Nr. 34, 980–982.
- 298 Sur la question des sources de la „Cyropédie” de Xenophon. *Atti del XIX Congresso Internazionale degli Orientalisti Roma 27–29 Settembre 1935 – XIII*. Roma 1938 – XVI, 248–249. Cf. Nr. 267, 275.
- 299 Eksperimenterne paa Crackwell Hill og andre Fortællinger. København. Ejnar Munksgaard. 1938.

1939

- 300 Sassanid Persia. *The Cambridge Ancient History*, Vol. XII, Chapter IV. 109–125, 741–745. Cambr. 1939.
- 301 Iranische Dialektaufzeichnungen aus dem Nachlass von F. C. Andreas zusammen mit Kaj Barr und W. Henning bearbeitet und herausgegeben von Arthur Christensen. Erster Teil: Sīvāndī, Yāzdī und Sōī, bearbeitet von Arthur Christensen. Kurdische Dialekte, bearbeitet von Kaj Barr. *Abh. der Gesellsch. der Wissenschaften zu Göttingen*. Philolog.-Histor. Klasse. Dritte Folge Nr. 11. Berl. Weidmann. 1939.
- 302 Märchen aus Iran. Aus dem Persischen übertragen und eingeleitet. *Die Märchen der Weltliteratur*. Herausg. von Friedrich von der Leyen. Jena. Eugen Diederichs. 1939.
- 303 Codices Avestici et Pahlavici . . . (cf. Nr. 236). Editor Arthur Christensen. Vol. IX. The Avesta Codex K 5. Containing the Yasna with its Pahlavi Translation and Commentary. With an Introduction by K. Barr. Third Part. Copenh. Einar Munksgaard. 1939.
- 304 Molboernes vise Gerninger. *Danmarks Folkeminder* Nr. 47. København. Schönberg. 1939.

- 305 Med Flyveekspresen. Fortællinger og Æventyr. Københ. Ejnar Munksgaard. 1939.
- 306 Anmeldelse af Manekji Nusservanji Dhalla, History of Zoroastrianism. New York. 1938. *Theologische Literaturzeitung* 1939, 441-442.
- 307 Anmeldelse af Neilson C. Debevoise, A Political History of Parthia. Chicago/Ill. 1938. *Orientalistische Literaturzeitung* 1939, 446-448.

1940

- 308 Orientalske Haandskrifter og Facsimileudgaver. *De Libris*. Bibliofile Breve til Ejnar Munksgaard paa 50-Aarsdagen 28. Februar. Privattryk (Vald. Pedersen). Københ. 1940, 20-28.
- 309 Quelques traits de l'esprit iranien. *Scientia*. Quatrième série, 34ème année. Milano 1940, 238-243.
- 310 Qui est l'auteur de l'inscription de la Ka'aba de Zoroastre. *Actes du XXe Congrès International des Orientalistes Bruxelles 5-10 Septembre 1938*. Louvain 1940, 143. [Meddelelsen indsendt som Bidrag til *A. V. Williams Jackson Memorial Volume*, som ved den 2. Verdenskrigs Udbrud forberedtes i Bombay].
- 311 Cedertræskisten. Noveller og Fortællinger fra Orientens Middelalder. Københ. Ejnar Munksgaard. 1940.

1941

- 312 Essai sur la démonologie iranienne. *Vid. Selsk. Histor.-filolog. Medd.* XXVII, 1.
- 313 Codices Avestici et Pahlavici . . . (cf. Nr. 236). Editor Arthur Christensen, Vol. X. The Avesta Codices K 3 a, K 3 b and K 1. Containing Portions of the Vendidad with its Pahlavi Translation and Commentary. With an Introduction by K. Barr and a Contribution on the Restoration of the MS K 1 by Hugo Ibscher, Berlin. First Part. Copenh. Ejnar Munksgaard. 1941.
- 314 Dumme Folk. Danske Skæmteeventyr i international Belysning. *Danmarks Folkeminder* Nr. 50. København. Ejnar Munksgaard. 1941.
- 315 Mere om »Smeden og Bageren«. *Danske Studier* 1941, 74-75.
- 316 Drømme. Jagttagelser og Undersøgelser. Københ. Ejnar Munksgaard. 1941. Cf. Nr. 319.
- 317 Af Retsinstitutionernes Historie. *Gads Danske Magazin* 1941, 351-360.

1942

- 318 Codices Avestici et Pahlavici . . . (cf. Nr. 236). Editor Arthur Christensen. Vol. XI. The Avesta Codices K 3 a, K 3 b and K 1. Containing Portions of the Vendidad with its Pahlavi Translation and Commentary. With an Introduction by K. Barr

- and a Contribution on the Restoration of the MS K 1 by Hugo Ibscher, Berlin. Second Part. Copenh. Einar Munksgaard. 1942.
- 319 Drömmar. Iakttagelser och Undersökningar. Översättning från Danska av Paul Gemer. Stockh. *Natur och Kultur*. 1942. Svensk Udg. af Nr. 316.
- 320 Set og Tænkt. – Tankesamling og Tankespredning. Tidsforkortningens Tankeleg. Det Usandsynlige. Sprogfornyelse. Københ. Ejnar Munksgaard. 1942.

1943

- 321 Le premier chapitre du Vendidad et l'histoire primitive des tribus iraniennes. *Vid. Selsk. Histor.-filolog. Medd.* XXIX, 4.
- 322 Omar Khajjâm. Rubâijât. Oversat fra Persisk. Anden Udgave. Københ. Ejnar Munksgaard. 1943. Cf. Nr. 153.
- 323 Ekkoord. *Translatoren*, 5. Aargang. September 1943, 66–71.
- 324 Angstens rappe Saaler. En Roman om en Verdenspsykose. Københ. Ejnar Munksgaard. 1943.

1944

- 325 L'Iran sous les Sassanides. Deuxième Édition revue et augmentée, publiée sous les auspices de la Société Orientaliste de Copenhague (Orientalisk Samfund). Copenhague. Ejnar Munksgaard. 1944. Cf. Nr. 274.
- 326 Codices Avestici et Pahlavici . . . (cf. Nr. 236). Editor Arthur Christensen. Vol. XII. Selections from Codices K 7 and K 25 (Vispered and Frahang i Pahlavik) and Tracings of the Avesta Codex K 1. With an Introduction by K. Barr. Copenh. Einar Munksgaard. 1944.

1945

- 327 Molbohistorierne. *Turistforeningen for Danmarks Aarvog 1945*. Københ. 1945, 85–98.

I Trykken befinder sig: Études sur le persan contemporain.

Et Indlæg i Diskussionen om det rette Navn paa det persiske Sprog (*fārsī* eller *īrānī*) i *Journal de Téhéran* Nr. 521 har ikke været mig tilgængelig.

Navneindeks til Anmeldelserne.

- Andreas, F. C. 46 n. 1.
 Âzad, Hocëyne 32.
 Bartholomae, Chr. 120, 200.
 Beidar, Paul 213.
 Cameron, George G. 291.
 Clemen, C. 177.
 Cumont, Franz 58.
 Debevoise, Neil C. 307.
 Dhalla, Manekji Nusservanji 306.
 Dreyfus, Hippolyte 72.
 Duda, H. W. 270.
 Freiman, A. 210.
 Friedländer, I. 73.
 Guy, Arthur 284.
 Hadank, Karl 261.
 Hartmann, Martin 42.
 Herzfeld, Ernst 175, 176, 180, 181, 260.
 Hinz, Walter 282.
 Hjuler, A. 84.
 Hocëyne-Âzad, se Âzad.
 Huart, Cl. 150, 188.
 Hüsing, G. 264.
 Jensen, Hans 262.
 Jensen, P. 228.
 König, Friedrich Wilhelm 269.
 Lentz, Wolfgang 272.
 Litten, W. 241.
 Macmunn, George 230.
 Madan, Dhanjishah Meherjibhai 50, 63.
 Mann, Oskar 261.
 Massé, Henry 211.
 Melzig, Herbert 289.
 Miller, W. 210.
 Mohn, Paul 247.
 Nâzim, Muḥammad 239.
 Nordenstreng, Rolf 137.
 Olufsen, O. 84.
 Paruck, Furdoonjee D. J. 202.
 Reitzenstein, Richard 59, 178.
 Richter, Gustav 271.
 Roemer, Hermann 62, 71.
 Rosen, Friedrich 179, 201, 206, 229, 240.
 Samy Bey 74.
 Sarre, Friedrich 175, 181.
 Schwarz, P. 203, 212, 221, 252, 263, 283, 285.
 Thomsen, Vilhelm 187.
 Wesendonk, O. G. von 260.
 Wolff, Fritz 290.
 Østrup, J. 74.

Udgivere, Medarbejdere o. a.

- Andreas, F. C. 301.
 Barr, Kaj 288, 294, 301, 303, 313, 318, 326.
 Benedictsens, Åge Meyer 167, 277.
 Ghirshman, R. 287.
 Henning, W. 301.
 Ibscher, Hugo 313, 318.
 Pedersen, Johs. 219.
 Pullich, F. 219.
 Tetens, H. W. 297.
 Østrup, J. 76.